

SUHOKRANJSKE *Poti*

Glasilo Občine
Žužemberk

Št. 58
Leto XX.
Poletje 2015

6. redna seja Občinskega sveta Občine Žužemberk

Letos modernizacija ceste Polom

Občinski svetniki so na 6. redni seji Občinskega sveta 9. 4. 2015 sprejeli sklepa o prerazporeditvah sredstev proračuna za leto 2015.

Dušan Papež, predsednik Odbora za gospodarstvo, kmetijstvo, turizem, proračun, davčno politiko in finance, je seznanil svetnike o obravnavani točki dnevnega reda, ki so ga potrdili tudi na odboru. Svetniki so sprejeli prerazporeditev sredstev za cesto Polom. Celotna investicija z asfaltiranjem in odvodnjavanjem je po besedah župana Franca Škufce ocenjena na 90.000 eur. Težko pričakovani odsek ceste Polom bo tako še v letošnjem letu dobil ustrezno povezavo z Občino Kočevje, ki je že uredila povezavo do vasi Seč, ni pa še urejena do

same občinske meje. Svetnica Marija Breceljnik je povedala, da se po omenjeni cesti že vozi otroke iz Poloma in Seča v vrtec na Prevole in predlagala, da bi iz kočevske občine vozili tudi šolske otroke, s čimer se strinjajo tudi starši teh otrok.

Na seji občinskega sveta občine Žužemberk so svetniki obravnavali tudi Predlog zaključnega računa Občine Žužemberk za leto 2014, ki ga je podprlo devet svetnikov, pri glasovanju pa so bili proti trije svetniki, oziroma so se vzdržali (1) s strani svetniške skupine SDS.

Občinski svet je sprejel tudi sklepe o pridobitvi nepremičnin in potrdil Predlog Pravilnika o nadomestilu za delo pri pripravi posamezne številke občinskega glasila, ki nadomešča starega. Anton Koncila je v točki pobude in vprašanja poudaril, da bi svetniki morali vso energijo presusmeriti v to, da bi v občino pripeljali čim več sredstev.

Župan Franc Škufca je občinski svet na koncu seje seznanil z imenovanjem Jožeta Šteingla za podžupana.

■ Urednik

Novi (stari) podžupan Jože Šteingel

7. seja Občinskega sveta Občine Žužemberk

Potrdili novega častnega občana

Pred dopusti in občinskim praznikom so žužemberški občinski svetniki na 7. seji Občinskega sveta dne 10. junija potrdili več sklepov.

Gregor Klemenčič, direktor JP Komunale Novo mesto, je bil svetnikom na voljo pri obravnavnem letnem poročilu novomeške Komunale, ki so ga svetniki tudi potrdili. Potrjen je bil tudi predlog novega pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja za programsko obdobje 2015-2020, dopolnili načrt razpolaganja z zemljišči ter načrt pridobivanja nepremičnega premoženja za leto 2015 in 2016. Vsi so se strinjali tudi z dodatnim sklepom pridobitve nepremičnin 1643/1 in 1643/2 k.o. Ajdovec zaradi gradnje vodohrama suhokranjskega vodovoda. Svetniki in svetnice so s sklepom zagotovili sredstva za dodaten obseg zaposlitev v OŠ Žužemberk in OŠ Prevole v višini 60% prvotnega predloga ter podali soglasje k sistematizaciji delovnih mest v vrtcu pri OŠ Prevole in OŠ Žužemberk. Več časa pa so svetniki namenili točki o podelitvi priznanj. Predsednica komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja Marija Ban je povedala, da je na podlagi javnega poziva za posredovanje predlogov za kandidate za priznanja Občine Žužemberk prispelo osem zaprtih ovojnic z vlogami, od tega je bilo sedem pravilno in ena nepravilno označena. Komisija je odprla pet ovojnic, medtem ko sta dve prispeli po roku in ju je komisija soglasno izločila. V skladu s pravilnikom je komisija izločila tudi predlog, v katerem je predlagatelj za priznanje imenoval samega sebe.

Na predlog komisije je občinski svet v paketu potrdil listo prejemnikov priznanj za leto 2014, ki se bodo podelila ob občinskem prazniku 12. julija. Za častnega občana je občinski svet potrdil Leopolda Severja, za zlati grb Jožeta Gliho, za srebrni grb podjetje Keko oprema, d.o.o., za bronasti grb Slavka Setničarja, za pisno priznanje Občine: Mikhaila Glagazina, Antona Konda, Jožeta Štuparja, podjetje I-Les, KUD Žužembski rogisti, Milko Jernejčič, za pisno zahvalo Občine: Leskovar Milana, Zajc Tomaža, Ljubo in Jožeta Šenica ter Mojco Pršina.

Tudi tokratni občinski svet ni zmogel in premogel dovolj visoke kulture obnašanja, saj posamezniki žal s svojim vedenjem, obnašanjem, zasmehovanjem in prilehnimi dovtipi ne sodijo v ta hram demokracije. Kot v posmeh žužemberški »parlamentarni« demokraciji je bil podan tudi predlog, da se razveljavi etični kodeks izvoljenih predstavnikov Občine Žužemberk. Svetniška nestrpnost je v bistvu prevladovala pri vseh točkah, pravzaprav od potrditve zapisnika do zadnje točke, kjer naj bi podali kakšno koristno pobudo za dobrobit občanov.

■ Urednik

BESEDA ŽUPANA

Končno smo dočakali poletje, ko je gradbena sezona v največjem zamahu in čas, ko se izvaja največ projektov.

Ne glede na to, da so se sredstva s strani države močno zmanjšala, nismo stali križem rok, ravno nasprotno, pripravili smo kar nekaj projektov, ki se že izvajajo ali pa se bodo začeli izvajati v bližnji prihodnosti.

Najpomembnejši projekti, ki so v teku, so: projekt za kanalizacijo na Dvoru, projekt plazu na LC do reke Krke v Žužemberku, projekt infrastrukture (vodovod, kanalizacija JR) na Dolgih njivah, rekonstrukcija ceste Polom-Žvirče, kjer je izvajalec že izbran in se bodo dela začela v kratkem, razširitev in ob-

nova cestišča ob pokopališču v Žužemberku, obnova opornega zidu na pokopališču v Žužemberku, večji servis ceste Dvor-Ajdovec, servis ceste Žužemberk-Prevole. V pripravi je tudi projekt celotne rekonstrukcije ceste Dvor-Sadinja vas. Pripravljeni so projekti za mrliške vežice v Šmihelu in Velikem Lipju.

Poleg omenjenih projektov pa ne smemo pozabiti omeniti največjega in obenem tudi najpomembnejšega v Občini, to je projekt »Suhokranjski vodovod«. Prvo fazo projekta, kjer smo gradili z lastnimi sredstvi, smo že zaključili, sedaj pa pričakujemo odločbo o sofinanciranju s strani države in EU, da ga bomo lahko izvedli v celoti. Projekt »Suhokranjski vodovod« bo omogočil zmanjšanje vodnih izgub in možnosti za še večji razvoj Občine.

Za občinski praznik »Trške dni« pričakujemo tudi otvoritev Parka »znanih Suhokranjcev«, ki ga na Občini pripravljamo že nekaj časa. Letos bomo postavili steber s ploščo, kjer bodo napisani vsi doslej odkriti znani Suhokranjci. V nadaljevanju pa bomo glede na zbrana sredstva postavili tudi posamezne plošče z reliefi iz bron.

Začeli smo tudi s pripravo pro-

jekta za celostno ureditev Trga v centru Žužemberka, vključno s parkom, ki bo v jesenskem času tudi predstavljen javnosti, tako da se bomo lahko skupaj odločili za bodoči izgled trga.

Poleg vseh naštetih projektov, ki jih ni malo, pa se z občinsko upravo ves čas trudimo, da bi pripeljali nova finančna sredstva za razvoj Občine. Budno spremljamo tudi vse objave razpisov, kamor bi se lahko prijavi za pridobitev sredstev in prepričani smo, da bomo na razpisih tudi uspešni.

Glede na to, da se bliža praznik Občine Žužemberk, bi vas vse lepo povabil, da se udeležite dogodkov ob občinskem prazniku »Trških dnevih« in da se skupaj pogovorimo in poveselimo.

Na koncu bi rad zaželel vsem občankam in občanom Občine Žužemberk ob občinskem prazniku vse najboljše, veliko sreče ter osebnega zadovoljstva in uspehov v dobrem sodelovanju – za napredek vseh.

■ Vaš župan
Franc Škufca

Park znanih Suhokranjcev – projekt zgodovinskega spomina in naše suhokranjske identitete

Zaradi zahtev Zavoda za varstvo kulturne dediščine je spremenjena lokacija Parka znanih Suhokranjcev, in sicer se premakne v sedanji park pred Občino.

Otvoritev prvega obeležja bo na Trških dnevih – 10. 7. 2015, ob 20.30 uri. Vabljeni.

ZAHVALA DONATORJEM – 1. del

Zahvaljujemo se vsem donatorjem dobrih rok, ki so do 15. 6. 2015 prispevali kar 6.234,37 €.

Navajamo jih po vrstnem redu nakazil:

Jože Zajc (ZDA), Kmetijski inštitut Slovenije, Espri d.o.o., Slavko Gliha, družina Mrvar, LERO Lešnjak d.o.o., Alfaplast d.o.o., FS d.o.o., Cvetina Globokar, Nada Mlakar, Nadškofija Ljubljana, Nataša Kelhar Lužnik, Lidija Štukelj Pauko, Roza Humar, Jože Gliha, Nadja Tercon, Vlado Kostevc, Ivan Hočevar, Urbančič Pevc Andrejka, Mitja Legan, Maja Mlakar, Edvard Gnidovec, Zdenka in Tone Urbančič, Polonca Urbančič, Marija Karmela Ozimek, DU Žužemberk, Barba-

ra Ozimek, Marjan Smrke, Matjaž Kovačič, Alenka Urbančič, Slavko Tekavčič, Jože Krese, Frančišek Karel Požun, Meta Urbančič Zemljič, DU Dvor, Župnija Žužemberk, Jože Mrvar, Sašo Kovač, Henrik Štupar, Franci Godec, Majda Fister, Anica Škrbe Benehina (Tenerifi), SKK d.o.o.

Z zbiranjem sredstev bomo še nadaljevali, saj želimo jeseni postaviti še drugo obeležje z bronastimi reliefi dr. Frana Bradača, dr. Janeza Gnidovca in Janeza Vajkarda Auersperga.

Vsi, ki bi želeli prispevati za to kulturno in duhovno dobro, nakažite svoj dar na TRR SI56 0139 3010 0015 568, sklic SI00 730100, z namenom Za Park znanih Suhokranjcev. Že izpolnjen plačilni nalog brez zneska donacije lahko dobite tudi v sprejemni pisarni Občine Žužemberk.

Hvala že vnaprej za vašo naklonjenost projektu. Dragocen bo vsak, tudi najmanjši dar.

Avtorica projekta »Znani Suhokranjci«

■ mag. Jelka Mrvar

NE SPREGLEJTE

Stran 4

Program Trških dni

Stran 28

Magda Kastelic

Hočevar

Stran 36

Naši jubilanti

TRŠČKI DNEVI

Program Trških dni in praznik Občine Žužemberk, od 3. do 13. julija 2015

1. dan: petek 3.7. prizorišče: Srednji Lipovec, Žužemberk

20.00	Slavnostni prižig oglarske kope , kulturni program, nagovor župana in pripravljavcev oglarske kope ter častnega gosta ...

2. dan: sobota 4.7. prizorišče: Hinje, Žužemberk

18.00	tradicionalno tekmovanje harmonikarjev na frajtonarici
19.30	koncert za orgle v farni cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Žužemberku
20.00	gasilska veselica z ansamblom Veseli Dolenjci

3. dan: nedelja 5.7. prizorišče: Žužemberk

16.00	podelitev priznanj krvodajalcem , pozdravni nagovor župana, predsednice OO ZRK Novo mesto in gosta, nastop pevske skupine Žitni klas, mlade harmonikarke Vesne Zarabec ...

4. dan: torek .7. prizorišče: Dvor

19.00	Literarni večer s srečanjem literatov upokojenskih društev v Železo-livarskem muzeju in galeriji na Dvoru, pozdravni nagovor župana, častnega gosta

5. dan: četrtek, 9.7. prizorišče: Šmihel pri Žužemberku

19.00	Šmihelski dan v Spominskem parku Alojza Zupanca , pozdravni nagovor župana in gosta..., predstavitev mladih šmihelskih talentov

6. dan: petek, 10.7. prizorišče: Žužemberk: grajska kletna dvorana in grajsko dvorišče, moderatorki: KUD Žužemberk

18.00	20-letnica blagoslovitve farne cerkve sv. Mohorja in Fortunata, sveto mašo bo daroval novomeški škof Andrej Glavan , predstavitev knjige Spomini Karla Gnidovca – II. del

20.00	žužemberški rogisti za uradno otvoritev trških dni ; nagovor predsednika TD, župana, in častne gostje ministrice za kulturo mag. Julijane Bizjak Mlakar, nastop ljudskih pevk, glasbenikov, plesalcev, ...
	otvoritev razstave likovnih del Društva MAVRICA iz Novega mesta
20.30	Otvoritev osnovne spomske plošče in blagoslov Spominskega parka znanih Suhokranjcev , park pred občino
21.00	Zabava s PARTY BOYS , za uvod Seisenberg Blues Band

V gradu in na trgu bo potekala poizkušina vin Društva vinogradnikov Suha krajina.

7. dan: sobota, 11.7. prizorišča: Žužemberk: lokalne ceste, trg, lovska dvorana, grajsko dvorišče, kletna dvorana, stavba Grajski trg 26, moderator: Silvester Polak

09.00	Suhokranjski kolesarski maraton za rekreativce , pozdrav rekreativcem kolesarjem, nastop ljudskih godcev
09.10	predstavitev Radio kluba Žužemberk v klubskih prostorih, pozdrav predsednika, župana
09.20	Preventivne zdravstvene meritve krvnega tlaka, sladkorja v krvi in holesterola ter predstavitev ....
09.40	otvoritev razstave ročnih del , preddverje lovske dvorane, pozdravni nagovor župana in gosta, nastop ženskega pevskega zbora DU Žužemberk in ....
11.00	Otvoritev kanalskega sistema Trške njive z blagoslovom , pozdravni nagovori, kulturni program...
14.30	otvoritev suhokranjske tržnice , s predstavitvijo dobrot društva kmečkih žena in drugih
15.00	s harmoniko je lepše , predstavitev mladih harmonikarjev in nastop Mirnopeških harmonikarjev in drugih glasbenikov
16.00	predstavitev stojnic turističnih društev Dolenjske in Bele krajine, Združenja zgodovinskih mest Slovenije , nagovori župana in gosta predsednika TZDBK Jožeta Barbe, podelitev priznanj in diplom vinogradnikom s 43. tedna cvička ,
16.30	Predstavitev avtomobilov starodobnikov in krožna vožnja , pozdravni nagovor župana in gosta

18.00	20 – letnica Žužemberških rogistov , pozdravni nagovori, nastopi lovskega pevskega zbora in skupin rogistov
20.00	SUHOKRANJSKA NOČ - gasilska veselica z ansamblom PETRA FINKA

Med odmori bodo lokalni turistični vodniki predstavili zgodovino kraja.

V soboto bo v gradu od 09.00 do 19.00 ure na ogled razstava likovnih del, razstava ročnih del v lovski dvorani, na trgu pred gradom predstavitev radioamaterjev, tržnica suhokranjskih dobrot, zdravilnih zelišč, spominkov in turističnih društev, v gradu poizkušina vin Društva vinogradnikov Suha krajina, v avli OŠ Žužemberk bo od 16.30 do 20.00 ure na ogled Muzej znanih Suhokranjcev in raziskovalnih nalog. Vozil bo tudi turistični avtobus na relaciji trg - farna cerkev – Dvor - Stavča vas – trg
ORGANIZATORJI SI PRIDRŽUJEJO PRAVICO DO SPREMEMB!!!

8. dan: nedelja, 12.7. prizorišča: žužemberški grad, trg, farna cerkev v Žužemberku, moderator: Lojze Bojanc

17. srednjeveški dan na žužemberškem gradu 2015

09.30	Otvoritev 17. srednjeveškega dne na žužemberškem gradu
09.40	odhod k sveti maši v farno cerkev sv. Mohorja in Fortunata
10.00	FARNO ŽEGNANJE
12.15	glasbeni pozdrav kosilu , Veronika in Vrbovske Vrby
13.15	lokostrelski turnir-kvalifikacije
14.00	predstavitev srednjeveških plesov žužemberškega viteškega reda
14.10	predstavitev srednjeveških plesov-Viteški red Gašperja Lambergarja
14.20	predstavitev renesančnih plesov skupini-Galiarda iz Celja in Lonca iz Škofje loke
14.35	predstavitev stojničarjev na srednjeveški tržnici in obhod dacarja
15.00	predstavitev viteških in dvornih redov z mimohodom sodelujočih viteških skupin, vitezov, grajske gospode ter gostov iz tujine
15.15	predstavitev viteških večšin Viteški red Gašperja Lambergarja
15.30	lokostrelski turnir najboljših lokostrelcev
15.45	predstavitev slovaških vitezov , skupina Trnavska kampania

16.00	predstavitev srednjeveške glasbe, srednjeveških in renesančnih plesov (skupina Vrbovske Vrby, Cesarsko kraljevi Ptuj, Lonca, ...)
16.30	predstavitev Ivanečkih vitezov, Aureirus Unicornis in Bratstva svetog Mihovila
16.50	viteške večšine slovaških vitezov skupina Trnavska kampania
17.15	glumaška predstava Teater Cizamo
17.35	predstavitev slovaške viteške skupine Trnavska kampania
17.50	srednjeveška in renesančna glasba skupina Vrbovske Vrby
18.20	prikaz mečevanja
18.30	vesplošno veselje skupni plesni nastop plesnih skupin in glumaški nastop Teater Cizamo
19.00	pozdrav večerji , nastop Veronike, renesančni trio
20.20	zaključni nastop in prikaz večšin slovaške skupine Trnavska kampania
21.00	SLOVESNOST OB OBČINSKEM PRAZNIKU; SLAVNOSTNA PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ , pozdravni nagovor župana Franca Škufce, nagovor slavnostnega gosta predsednika Državnega sveta RS g. Mitje Brvarja, Žužemberški rogisti, glasbene točke, nagovori županov prijateljskih občin iz Slovaške, Hrvaške in Slovenije ...
21.45	Koncert, legenda VLADO KRESLIN

Od 9.do 19. ure bo v gradu na ogled razstave slik, Trubarjeva tiskarska delavnica in razstava o Andreju Turjaškemu, v lovski dvorani bo razstava ročnih del, v grajski vinoteki pa poizkušina vin Društva vinogradnikov Suha krajina. Na trgu pred gradom bo konjeniško društvo poskrbelo za prevoze z vozovi.
Vozil pa bo tudi turistični avtobus na relaciji trg - farna cerkev – Dvor - Stavča vas – trg

9. dan: ponedeljek, 13.7. prizorišče: spomenik NOB na Cviblju, žužemberški grad, moderator: KUD Žužemberk

18.00	Slovesnost in položitev venca Zveze ZŠAM Slovenije ob prazniku šoferjev in avtomehanikov pri spomeniku NOB na Cviblju , kulturni program KO ZB NOB Žužemberk
20.00	spominska ura, posvečena Rozaliji Sršen – Zalli Zarani , nagovori, slavnostna gostja

ORGANIZATORJI SI PRIDRŽUJEJO PRAVICO DO SPREMEMB!!!

Obvestilo o priključevanju uporabnikov na odprto širokopasovno omrežje (OŠO) in gradnji naročniških priključkov OŠO, na območju Občine Žužemberk

V nadaljevanju kratke informacije o projektu OŠO – optičnem omrežju v naši občini. Predvsem o možnostih in postopkih za občane, ki še niso priključeni v omrežje:

a) Gospodinjstva, ki že imajo zgrajene priključke

Gospodinjstva, ki že imajo zgrajen optični priključek (imajo sivo omario na objektu z napisom »OŠO«), se lahko za prikllop na omrežje obrnejo na izbranega operaterja. Na območju občine Žužemberk storitve ponujajo naslednji operaterji:

- Amis d.o.o. (www.amis.net, tel. št. 080/20-10),
- Telekom Slovenije d.d. (www.telekom.si, tel. št. 080/80-00) in
- Telemach d.o.o. (www.telemach.si, tel. št. 080/22-88).

Priključitev v povprečju traja približno 14 dni od sklenitve pogodbe z izbranim operaterjem.

b) Gospodinjstva, ki še nimajo zgrajenega priključka in splošne informacije

Gospodinjstva, ki razvodnega naročniškega priključka še nimajo zgrajenega, lahko izgradnjo priključka naročijo pri upravljavcu omrežja, podjetju GVO, d. o. o.. Prav tako na kontaktni številki uporabniki dobijo splošne informacije o OŠO.

Kontakt: Andrej Luthar, andrej.luthar@telekom.si, tel.št. 02/333-26-23.

c) Zakoličba obstoječega omrežja

Na uporabnike apeliramo, da pred kakršnimkoli gradbenim posegom naročijo zakoličbo omrežja pri GVO, d. o. o.. Zakoličba je za fizične osebe brezplačna, z zakoličbo pa se izognete morebitnim poškodbam omrežja in s tem stroškom popravila.

Kontakt: Andrej Luthar, andrej.luthar@telekom.si, tel.št. 02/333-26-23.

Cenik za izgradnjo priključkov je objavljen na spletni strani www.gvo.si > Kaj ponujamo > OŠO za občane. Izgradnja priključka traja v povprečju tri mesece od naročila.

Za gospodinjstva, ki so izgradnjo priključka že naročila in kjer ni objektivnih zadržkov za izgradnjo priključka (npr. zapleti pri pridobivanju soglasij, velika oddaljenost,...), bodo priključki zgrajeni predvidoma do konca leta 2015.

d) Poročilo o zasedenosti OŠO Žužemberk

Na dan priprave poročila, to je 30.5.2015, je bilo razpoložljivih (zgrajenih in pripravljenih na koriščenje storitev) skupaj 709 priključnih točk, od tega je aktivnih (občani že koristijo storitve) 402 priključni točki oz. 57 % razpoložljivih priključnih točk.

FL	Prikl. točk	Vključeno	% izvedbe
ŽUŽEMBERK	709	402	57 %

Število zainteresiranih, ki so izkazali interes za izgradnjo priključka bodisi že s podpisom pogodbe, bodisi s poslano vlogo za izgradnjo priključka in še nimajo zgrajenega priključka, je trenutno 78. Približno konstantno število tistih, ki še nimajo zgrajenega priključka, so pa izrazili interes, kaže na to, da nove vloge prihajajo vsakodnevno. Priključki se intenzivno gradijo. Predvidoma bodo tisti, pri katerih ni nobene ovire (soglasja, oddaljenost, proste kapacitete,...) in so izrazili interes že pred časom, zgrajeni do sredine leta 2015. Gradnja priključkov vsem ostalim pa bi po planu morala biti v grobem zaključena do konca leta 2015.

Za občino Žužemberk: **Martin Grčar**

Za GVO: **Kolar Boštjan**

Informacija o čiščenju odpadnih voda izven predvidenih aglomeracij – javnih fekalnih kanalov in čistilnih naprav

Občina je v letih 2012, 13 in 14 skupaj s Komunalo Novo mesto izdelala zelo podroben dokument z naslovom »**Idejna zasnova odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v Občini Žužemberk**«. Dokument jasno določa, katera naselja (aglomeracije) je občina dolžna opremiti s centralnimi čistilnimi napravami (CCN) in katera naselja, ki niso aglomeracije, z malimi čistilnimi napravami (MCN) do 50 PE. V naši občini pa ostajajo še objekti, mali zaselki, posamezne stanovanjske enote in veliko zidanic. Skladno z operativnim programom je potrebno tudi te objekte reševati individualno, z malimi hišnimi čistilnimi napravami (HCN) ali nepretočnimi greznicami.

V dokumentu, ki je zahteval veliko angažiranost in natančnost, smo obdelali vse objekte v občini, ki so porabniki vode (kapnica, javni vodovod) in s tem »proizvajalci« odpadne vode, ki se mora pred izpustom v naravo očistiti. Celoten projekt je obdelan grafično, in sicer tako, da so pozicije CCN in MCN in potrebnih črpališč ter

glavni zbirni kanali po vaseh definirani skorajda na parcelo natančno. Hkrati študija zelo precizno določa tudi potrebna finančna sredstva, tako za realizacijo posameznega dela – odseka, kot tudi skupno vsoto potrebnega denarja. Zelo veliko denarja. Brez pomoči z nepovratnimi sredstvi si ne predstavljam, da bi naša skupnost kdaj realizirala projekt, ki ga v tem zapisu kratko opisujem.

Namensko ne bom navajal datumov, do kdaj se je naša država do EU zavezala, da bo spoštovala vse direktive na tem, zelo pomembnem okoljskem področju. Postavljeni datumi namreč niso izvedljivi in potrebno bo storiti vse, da se zadeve datumsko postavijo tako, da bodo lokalne skupnosti, med njimi tudi naša, zmožne projekte uresničiti. Vse ostalo je nesmisel, ki nikomur ne koristi. Še najmanj okolju.

Naš dokument posebej obravnava posamezne enote in zidanice, ki niso v sistemu aglomeracij. Teh objektov je 376, v njih živi 820 prebivalcev. Iz teh objektov smo izločili tiste, ki naj bi odpadno vodo čistili z nepretočnimi greznicami (zidani-

ce, občasno naseljeni objekti...) in imajo porabo vode v enem letu manj kot 50m³. Tem nismo in verjetno ne bomo nikoli omogočili subvencioniranje iz proračuna. Druga skupina, stalno naseljeni objekti z vsaj eno osebo in porabo vode več kot 25m³ letno, pa morajo investirati v hišno čistilno napravo.

Za te občane je župan in občinska uprava za odbore in občinski svet pripravila »Pravilnik o dodelitvi sredstev za namen subvencioniranja nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav v Občini Žužemberk«. Občinski svet je predloženi pravilnik soglasno potrdil. Objavljen je v Uradnem listu RS, veljal bo od 1.7.2015. Dostopen je tudi na spletni strani občine. Občina se je s tem obvezala, da bo za vsako vgrajeno in s strani Komunale potrjeno delujočo HCN, investitorja subvencionirala iz proračuna s 500 € nepovratnih sredstev. Vse podrobnosti lahko izveste z branjem objavljenega pravilnika ali osebno na občini.

■ **Martin Grčar, kom. inž.**

Koordinator

Ekipa Civilne zaščite Žužemberk gre na državno prvenstvo!

Oktobra se bo udeležila državnega tekmovanja v Murski Soboti.

V soboto, 13. junija, je v Šentrupertu na Dolenjskem pod okriljem novomeške izpostave uprave za zaščito in reševanje, območnega združenja Rdečega križa in občine Šentrupert potekalo že 21. preverjanje ekip prve pomoči dolenjske regije. Tekmovalo je kar 14 ekip iz celotne Dolenjske in Bele krajine. Ekipa so morale pokazati znanje na štirih delovnih mestih; ob nesreči na

javni prireditvi, nesreči pri delu, nesreči na kopališču in pri prometni nesreči.

Izmed vseh ekip so največ znanja pokazali prav Žužemberčani in si z osvojenim prvim mestom zagotovili vstopnico na državno tekmovanje, ki bo potekalo 3. oktobra v Murski Soboti. Zmagovalno ekipo, ki skupaj v takšni sestavi deluje šele v tem letu, a že niza uspehe, sestavljajo Janez Kranjc, Nataša Kranjc, Stanko Miklavčič, Gregor Longar, Jerneja Filipič in Aleš Zaletelj. Ekipa se za doseženi uspeh zahvaljuje strokovnemu mentorju Alešu Jaksetu, sekretarki OZRK Barbari Ozimek, ekipi OZRK Novo mesto za medsebojno sodelovanje in pomoč ter Občini Žužemberk.

Ekipo za dosežen odličen rezultat čestitamo in želimo veliko uspeha na državnem tekmovanju!

■ **Mateja Filipič**

Včasih je dovolj že beseda, ki nekomu vlije upanje in mu polepša dan!

Pogovor s prejemnikom Bronastega znaka Civilne zaščite Tomažem Obštetarjem.

»Delo vliva olje v svetilko življenja, mišljenje vžiga njen plamen,« je v začetku osemnajstega stoletja zapisal Anglež John Bellers. V naši občini je veliko ljudi, ki vlivajo olje tej svetilki in s požrtvovalnim, dobrodelnim mišljenjem vžigajo plamen v njej.

Izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje Novo mesto je ob dnevu Civilne zaščite organizirala slovesnost, ki je potekala 6. marca v Kulturnem domu v Črnomlju. V okviru slovesnosti so bila podeljena tudi priznanja Civilne zaščite gasilskim zvezam, gasilskim društvom in posameznikom, ki so se izkazali pri razvijanju in krepitevi varnosti ob naravnih in drugih nesrečah. Med prejemniki so bila vsa gasilska društva Občinskega gasilskega poveljstva Žužemberk (Ajdovec, Dvor, Hinje, Križi, Reber, Šmihel pri Žužemberku in Žužemberk), poveljnik Občinskega gasilskega poveljstva Žužemberk Boris Sajevec ter Tomaž Obštetar, namestnik poveljnika štaba Civilne zaščite občine Žužemberk.

Tomaž Obštetar je aktivni član Civilne zaščite Občine Žužemberk že približno pet let (toliko časa opravlja tudi funkcijo namestnika poveljnika štaba Civilne zaščite Žužemberk), ob enem pa je tudi aktivni član Prostovoljnega gasilskega društva Dvor. »Če želiš delati dobro, ni treba, da si član peti ali desetih društev. Dovolj je, da se posvetiš z dušo in srcem delu v enem ali dveh društvih, pa boš tako naredil ogromno dobrega za druge,« meni.

Naravne nesreče, pri katerih je intervenirala tudi Civilna zašita in ki so neposredno prizadele Občino Žužemberk, je bilo v zadnjih šestih letih veliko. »Bile so poplave, plazovi, zdrsli kamniti gnot v vinorodnih

okoliših, snegolomi, žledolom,« se spominja. Sodeloval je pri vseh intervencijah, tudi tistih na državnem nivoju. Tako se spominja poplav v Železnikih ter lanskim poplav na območju Bosne in Hercegovine. »Na pobudo gasilk iz Prostovoljnega gasilskega društva Hinje sem prevzel vodenje zbiranja in dostave humanitarne pomoči v Bosno in Hercegovino. Kljub temu, da je organizacija in dostava zahtevala veliko birokracije, nam je skupaj s preostalimi gasilskimi društvi v občini uspelo zbrati dovolj humanitarne pomoči za en kaminon. Humanitarno pomoč smo dostavili v poplavljenom mesto Doboj v Bosni in Hercegovini.«

Bronasti znak, priznanje, ki mu ga je podelila Civilna zaščita, mu pomeni zelo veliko. »Zame je to nagrada za delo, opravljeno v preteklosti, ob enem pa tudi še večja obveza za dobro delo tudi v bodoče,« pravi, a ob enem izpostavlja, da v občini obstaja veliko ljudi, katerih trud se kljub njihovim požrtvovalnostim ne vidi. »Glede na to, koliko dela so opravili naša dekleta in fantje v zadnjih letih ob naravnih nesrečah, ki so prizadele občino, se mi zdi, da je bil njihov trud spregledan z lokalnega, regionalnega in državnega vidika.«

Tomaž rade volje tudi druge spodbuja k sodelovanju v dobrodelnih organizacijah. »Nikoli ne veš, kdaj boš sam v situaciji, ko boš potreboval pomoč.« Razjezi ga predvsem hinavščina ljudi, ko raje kažejo s prstom za nekom, kot pa da mi ga potrepljali po rami in mu ponudili pomoč. »Če pomagaš drugim, si tudi sam zadovoljen in srečen, v to sem povsem prepričan. Včasih je dovolj že beseda, ki nekomu vlije upanje in mu polepša dan,« še doda.

V prihodnosti si želi, da bi prostovoljstvo v občini živelo še naprej, želi pa se zahvaliti tudi vsem posameznikom, ki so gonilo prostovoljstva. »Kot poveljnik štaba Civilne zaščite Občine Žužemberk se iskreno zahvaljujem vsem ljudem, ki nesebično priskočijo ljudem v stiski in pomagajo po svojih najboljših močeh na tak ali drugačen način,« in

zaključiti, »Ker pa sem dušo in srcem gasilec, naj za konec pozdravim še z gasilskim pozdravom 'Na pomoč!'.«

Albert Einstein, znameniti nemški fizik in matematik, je nekoč dejal: »Naj bodo dobri in pošteni ljudje še tako brez moči, je samo zaradi njih življenje vredno življenja.« Nikoli ne zamudite še tako

majhne priložnosti, da pomagate komu; da z nasmehom komu polepšate dan; da nekoga vprašate po njegovem počutju in mu namenite spodbudno besedo. Vse to so namreč tisti drobni kamenčki, s katerimi skupaj ustvarjamo dragoceni mozaik dobrotelnosti v naši občini.

■ **Mateja Filipič**

Fire Combat prvič pod okriljem Gasilske zveze Slovenije in to v Žužemberku!

Organizacija Tekme Ognjenih risov je ponovno dokazala složnost in kvaliteto žužemberških gasilcev.

9. maja se je ob pol desetih zjutraj v Žužemberku na igrišču pred osnovno šolo zaslila slovenska himna, ob dvigu gasilske zastave pa tudi Koračnica, ki je naznanila pričetek tekmovanja gasilskih dvojic Fire Combat, letos prvič pod okriljem Gasilske zveze Slovenije.

Tekmovanja se je udeležilo 34 ekip, med njimi tudi dve domači: Iztok Gliha in Andrej Molek sta nastopila kot ekipa Panther in v svoji kategoriji posegla po najvišji stopnički, Mateja Filipič in Marjanca Kužnik (PGD Dobrnič) pa sta v ekipi Smrketi v kategoriji članic dosegli tretje mesto.

Tekmovanje Fire Combat je v Žužemberku potekalo že tretje leto zapored. Organizatorji, (poveljnik PGD Žužemberk Peter Košiček, vodja tekmovanja Gašper Glavan in predsednik tekmovalnega odbora Gregor Krakar ter aktivni člani Prostovoljnega gasilskega društva Žužemberk) so v organizacijo vložili veliko truda in časa, kar se je na koncu zrcalilo v odlični in s strani Gasilske zveze Slovenije pohvaljeni organizaciji tekmovanja.

Gasilska zveza Slovenije je opazila kvaliteto izvedbe tekmovanja tako na lanski tekmi, kot tekmi izpred dveh let in društvu na podlagi tega zaupala tudi letošnjo organizacijo. Rudi Gomboc, član Komisije za tekmovanja pri Gasilski zvezi Slovenije, je izpostavil odlično pripravljenost tekmovalne proge, kvaliteto delavcev na in ob poligonu ter ažurnost tehničnega osebja. »Hvala gasilkam in gasilcem PGD Žužemberk za zares lepo izvedeno tekmovanje Fire Combat za prehodni pokal Gasilske zveze Slovenije,« je dejal in zaključil, da si tako kvalitetno izvedenih tekmovanj želijo tudi v bodoče.

S tekmovanjem je zadovoljen tudi poveljnik PGD Žužemberk Peter Košiček. »V mesecih pred uradnim pričetkom letošnje sezone tekmovanja Fire Combat je zaradi prenosa tekmovanja pod okrilje Gasilske zveze Slovenije prišlo do nekaj sprememb tako v pravilih tekmovanja kot v pravih organizacijah tekmovanja. To je bil za naše društvo nov izziv, a gasilci smo izzivov tako ali tako že vajeni, zato smo se tudi tega lotili z veliko mero poguma.« Po-

veljnik je zadovoljen z uvrstitvama obeh društvenih ekip, saj se zaveda, da je za dobre rezultate vedno potrebno veliko vloženega truda ter predanosti tekmovanju. Ob enem se želi zahvaliti tudi vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. »Hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k temu, da smo Žužemberk in naše gasilsko društvo predstavili v najboljši možni luči. Mogoče sama beseda 'Hvala!' ne more odtehtati vrednosti vaših dejanj, a je v njej skrita iskrena hvaležnost za vašo pomoč!«

Karavana tekmovanja Fire Combat se seli naprej po Sloveniji in če gre soditi po odzivu Gasilske zveze Slovenije, se bo prihodnje leto na začetku nove sezone ponovno vrnila v Suho krajino.

■ **Mateja Filipič**

Panterja tudi tokrat brez konkurence, Smrketi odlični drugi!

Tekmovanje Fire Combat se je tokrat odvijalo v Logatcu.

Zadnji majski dan sta člana ekipe Panther (Iztok Gliha, Andrej Molek) in članici ekipe Smrketi (Mateja Filipič, Marjanca Kužnik) preživeli v Logatcu, kjer se je odvijala druga faza pokalnega tekmovanja Fire Combat. Obe ekipi sta dosegli odlična rezultata.

Ekipa Panther je v svoji kategoriji člani B s časom 2:21 preostale ekipe pustila krepko za seboj, za le 2 sekundi pa je zaostala za ekipo z najboljšim časom tekme v kategoriji članov A. Ekipa Smrketi je tokrat posegla po mestu višje kot na tekmovanju na domačem terenu in bila druga.

Odlično sta se odrezali tudi preostali dolenski ekipi; ekipa Ognjena orla iz PGD Zagradec je v kategoriji članov A dosegla drugo mesto, ekipa PGD Ivančna Gorica pa v isti kategoriji pristala takoj za Zagradčanoma, na odličnem tretjem mestu.

■ **Mateja Filipič**

Delujete kot prostovoljec(ka)?

Prostovoljno delo v Sloveniji ima dolgo tradicijo. Tudi v Suhi krajini deluje več društev, med katerimi lahko izpostavimo gasilsko prostovoljstvo, delo društev upokojencev, turističnega društva, vrsto kulturnih, športnih in drugih humanitarnih organizacij. V društva se vključuje tudi vse več mladih, tako so aktivni v društvu podeželske mladine, kmečkih žena kot v konjerejskih društvih. Ste tudi Vi mogoče prostovoljec, delujete v korist drugega ali v korist skupnosti? Je družba in splošno vzdušje naklonjeno in podpira prostovoljno delo?

Drago Zupančič, kulturnik in gasilec

V gasilskih vrstah sem aktiven od svojega šestega leta. Sem pa vedno pripravljen pomagati tudi drugim, po moči potrebnim. Prostovoljno delo je dobro delo, družba ter tkanje novih prijateljstev. Zato podpiram tudi vsa druga društva, ki so v občini aktivna in se odzovejo v trenutkih, ko je nekdo v težavah ob raznih neurjih, žledolomih, poplavih, požarih, itd. Ob takih neprilikah so v prvi vrsti poklicani gasilci, in to je tudi njihov osnovni namen in naloga. To pomeni pomagati in se odzvati ljudem - klicu »Na pomoč«. Obenem pa sem tudi podpornik dobrodelnih koncertov in na ta način pripravljen sodelovati in pomagati tudi z glasbo. Danes potrebuje nekdo drug pomoč, nikoli pa ne veš, kdaj jo boš potreboval tudi sam.

Tomaž Obštetar, gasilec prostovoljec

V vrste PGD Dvor sem vstopil kot 6-letni fantič, daljnega leta 1976. Naslednje leto bom tako imel jubilej - 40 let članstva. Leta 1977 sem opravil tečaj za izpranega gasilca in naslednje leto postal operativni gasilec PGD Dvor. Zaradi službe v drugih delih Slovenije sem bil nekaj let odsoten iz vrst dvorskih gasilcev, vendar sem bil ves čas član in ob povratkih domov tudi obiskovalec društvenega doma in letnih sektorskih vaj.

V letu 2008 sem prevzel funkcijo predsednika PGD Dvor, ki jo z največjim veseljem opravljam še sedaj, vendar se mi počasi zaključuje drugi - zadnji mandat. Še vedno bom dober član dvorskih gasilcev, upam pa, da tudi še vrsto let operativec. Če štejem samo nujno potrebni čas za urejanje dokumentacije, vodenje gasilcev na Dvoru, vaje, priprave na vaje, nakupi opreme itd, lahko rečem, da vsaj štiri delovne dni na mesec preživim v gasilskem domu.

Ker pa smo dvorski gasilci med seboj zelo dobro povezani in veliki prijatelji, pa lahko rečem, da skorajda ni dneva, da ne bi bil v gasilskem domu na Dvoru, kjer pa nihče nikoli ni osamljen, saj se nas tam zbira veliko število tako gasilcev kot tudi ostalih Dvorjanov.

Glede družbe na splošno in podpiranja gasilstva pa je treba to deliti na dva dela. Lokalna družba, tako organizacije oz. lokalna skupnost in njeni prebivalci,

gasilstvo podpirajo v največji možni meri. Lahko rečem, da gasilstvo na Dvoru živi s prebivalci, prav tako pa prebivalstvo te doline živi z dvorsko gasilerijo.

Ko pa prideš na višje nivoje, pa je tako kot vse povsod drugje. ZELO VELIKE OBLJUBE IN BESEDE - dejanja in izpolnjene obljube pa ZELO MAJHNE.

Aleš Repar, gasilec

28 let sem član društva, večino prostega časa preživljam v gasilskih vrstah na področju izobraževanja in organizacije gasilskega dela v društvu. Mislim, da so ljudje kar naklonjeni gasilstvu, saj smo ponavadi prvi na kraju, kjer potrebujejo pomoč. Preprosto je hobi in obveznost, »ko si not, si not!«

Podpiram prostovoljstvo in delovanje prostovoljnih društev v domači občini, a sama trenutno, zaradi pomanjkanja časa, nisem aktivna v nobenih izmed prostovoljnih organizacij pri nas. Menim pa, da je prostovoljno delo lahko eden izmed odličnih priložnosti za aktivno delo v družbi, ki nudi tudi priložnost druženja.

Mirko Košiček, športnik, gasilec

Aktiven sem v več društvih. Prek društev, v katerih delujem, pa sem tudi večkrat povezan z drugimi društvi oz. njihovimi prostovoljci v naši okolici. Medsebojno povezovanje nam ničkolikokrat omogoča lažje in predvsem učinkovitejše delovanje. V nogometnem klubu Žužemberk sem aktiven že 7 let, od tega četrto leto kot

predsednik kluba. Tudi v gasileriji sem bil aktiven že kot otrok. Po nekajletnem premoru sem se v zadnjih dveh letih spet aktivneje vključil v gasilsko prostovoljstvo. V letošnjem letu sem po opravljenem tečaju tudi pridobil čin gasilca. Med kolegi prostovoljci preživim veliko svojega časa, saj je velika večina ljudi prostovoljcev po naravi zelo družabnih in je ta čas vsekakor koristno porabljen. Opažam, da se v družbi pojavljajo ljudje, ki niso vedno naklonjeni prostovoljnemu delu. Vendar pa vsak pravi prostovoljec ve, da mora le-te odmisli in prisluhniti tistim, ki podpirajo prostovoljstvo ter vedno razmisliti o njihovih predlogih. Glede prihodnosti prostovoljstva pa me skrbi predvsem prevelik vpliv socialnih medijev na prosti čas sodobnega človeka.

Lidija Bijek, dipl. ing. kem. tehnologije, Prapreče

Podpiram prostovoljstvo in delovanje prostovoljnih društev v domači občini, a sama trenutno, zaradi pomanjkanja časa, nisem aktivna v nobenih izmed prostovoljnih organizacij pri nas. Menim pa, da je prostovoljno delo lahko eden izmed odličnih posameznikov za aktivno delo v družbi, prostovoljstva pa nudi tudi priložnost druženja.

Nina Mohorčič, dijakinja, Žužemberk

Sem prostovoljka v domačem gasilskem društvu, ki že več kot 120 let deluje za dobro skupnosti. Menim, da je splošno vzdušje v občini močno naklonjeno prostovoljstvu in ga podpira.

Malo za šalo, nič zares!

GORENJSKA MODROST

Na Gorenjskem je gorela stanovanjska hiša. Gasilci požrtvovalno prihitijo na kraj nesreče. Hitro položijo sesalni vod in ga želijo dati v najbližji vodnjak.

V tistem trenutku mimo pride gospodar in ko vidi, da želijo gasilci vodo vzeti prav iz njegovega vodnjaka, hitro zavpije: »Fantje, ne pri nas. Dajte vodo vzeti raje iz sosedovega vodnjaka... Veste, je njihova bolj vlažna.«

ALKOHOL

V želji po boljši pripravljenosti gasilske desetine, ki skrbi za vaško varnost, je poveljnik gasilskega društva svojim gasilcem strogo zaukazal: »Fantje, dve uri pred vsakim požarom je strogo prepovedano pitje alkoholnih pijač!«

Suha krajina, tu in tam

Pomoč

Čez Dvor so potovali tudi sodobni nomadi, popotniki iz Francije, ki so se na dolgo pot po Evropi odpravili s parom konj in težkim vozom, spremenjenim v bivalnik. Na poti čez Dolenjsko so konji omagali in na pomoč so jim seveda priskočili mladi Suhokranjci.

Slavko Mirtič

Foto: bralci

Izvrstna ženska ekipa članic

Po 83 letih obstoja PGD Dvor se je tudi v tem društvu zbrala tekmovalna ekipa članic »B«. K sestavi ekipe so pripomogli v veliki meri pionirji in mladinci, saj so se v vrste te tekmovalne ekipe vključile njihove mamice. Kljub rosnim letom te ekipe, obstaja namreč šele dva meseca, pa je že dosegla zavidljive rezultate. Na tekmovanju Občinskega gasilskega poveljstva občine Žužemberk je zasedla odlično drugo mesto. Žal pa je med pripravami na tekmovanje gasilske zveze Novo mesto prišlo do poškodbe ene izmed tekmovalk. Zaradi tega je komaj dva tedna pred tekmovanjem v ekipo vstopila nova članica. Kljub temu, pa so dekleta s trdim in vestnim delom dosegle odlično tretje mesto. Odločile so se, da ne glede na malo prostega časa, ki ga imajo kot mamice majhnih otrok in ostalih obveznosti poleg službe, ostanejo skupaj in nadaljujejo s treningi in tekmovanji.

K temu uspehu sta delno pripomogla tudi mentorja Aleš Repar in Tomaž Obštetar.

EKIPA PGD DVOR – ČLANICE »B«: desetarka Petra BRADAČ, sel Lilijana HROVAT

strojnica Brigita LAVRIČ, napadalka 1 Mirjam ANDREJČIČ, napadalka 2 Darja LEGAN – po poškodbi jo je zamenjala Marjeta LEGAN, vodarka 1 Damjana MURN, vodarka 2 Mateja HOČEVAR, cevarka 1 Majda OBŠTETAR in cevarka 2 Katja KREN.

Pekarna Europa

V začetku marca letošnjega leta so se odprla vrata nove pekarnice na Dvoru. Ponudba pekarskih dobrot je zanimiva in pestra.

Zaslužen »penzija«

Konec minulega leta je odšla v zaslužen pokoj trgovka v trgovini Market na Dvoru Marta Repar. Marti, ki doma uživa polno življenje, so sodelavci in sodelavke ob pokoji zaželeli še polnejše in razgibano življenje kot sicer: »Marta, hvala za vse in naj bo »penzija« dolga in lepa!«

Suha krajina, tu in tam

Popravilo ceste proti Ajdovski planoti

Temeljitega popravila in preplastitve uničene asfaltne prevleke je bila te dni deležna tudi cesta, ki vodi proti vsem na Ajdovski planoti.

Na hribu sv. Petra raste nova postojanka

Na sv. Petru, 888 m visokem hribu nad Dvorom, ki je vse bolj priljubljena izletniška točka številnih pohodnikov in turistov na tromeji občin Žužemberk, Dolenjske Toplice in Kočevje, kjer je nekoč stala podružnična cerkev sv. Petra, raste nova postojanka. Stara je namreč konec minulega leta pogorela. Člani planinske skupine Dvor so že ulili tlake ter postavili ostrežje novega zavetišča, ki bo še nekoliko večje od prejšnjega.

Obnovil »štirno«

Rudi Gliha z Lašč je temeljito obnovil leseni del »štirne« (vodnjaka) na »vago«. Njihovi predniki so še pred vodovodom dolga desetletja rabili vodo iz vodnjaka za pitje, živino in tudi proti požarom, ki so bili pogosti. Tako Rudi ohranja tradicionalno dediščino vaškega vodnjaka z lesenim zgornjim delom, ki ga je dolgo iskal v bližnjih gozdovih.

70. letnica bombandiranj Žužemberka^{2.del}

Letos mineva od konca zadnje svetovne vojne mineva točno 70 let. Zato mnoge že zapušča spomin, kaj se zgodi, ko človekov napuh, aroganca, agresija in samovolja prevladajo nad ljubeznijo, skrbjo za sočloveka in iskanjem dobrega. Med vojno je bilo storjenih veliko napak in nepravilnih odločitev, še več pa po njej. Z obletnico miru je potrebno dati prostor tistim, ki so vojno preživeli. Na vseh straneh, pod vsemi barvami zastav, pod različnimi simboli, v vseh barvah in v vsej vojni grozoti. Če kdaj, je zdaj pravi čas, da nas še enkrat grozote opomnijo, kako strašna in nesmiselna je vojna.

V knjigi *Spomini dekana Karla Gnidovca* dekan podrobno opisuje tudi letalske napade na Žužemberk.

Uničenje »župnišča«

»Bilo je okoli 20. aprila nekega lepega, sončnega popoldneva. Beroč neko knjigo, sem hodil sem in tja po vrtu. Naenkrat privršita izza kočevskih hribov dva črna lovca in kakor dva kragulja padeta naenkrat izpod neba nad trg. Nekaj časa krožita nad desnim bregom, iščo, naenkrat pa se zapodita preko Krke v naš konec trga. Moja gospodinja, ki je skozi kuhinjsko okno opazila letali, je pritekla dol in me klicala v vežo, češ da je nevarno na prostem. Nekaj sosedov pa je istočasno teklo preko našega vrta ven na njive in mi klicalo, naj tudi jaz bežim za njimi, ker je v hiši nevarno. Jaz pa sem se bil teh zračnih strašil že tako privadil, da nisem nič maral zanje in sem se še kar naprej sprehajal, češ, saj bosta lovca letela naprej. Ko pa opazim, da sta začela drug za drugim obkrožati našo hišo, me spreleti zona po hrbtu in kar močče hitro stečem v vežo. V kuhinji v pritličju sta moja in Kadunčeva kuharica glasno molili, zato stopim tudi jaz k njima. V tem trenutku zaslišimo konec hiše silen tresk in naenkrat nas zagrne popolna tema. Ne vidimo nič, samo slišimo, kako se ruši zidovje in pada kamenje na vrt. V temi se dotipljem do vrat, jih odprem in skozi gosti prah v zraku se rdeče zasvetlika goreč hlev in lesena baraka za shrambo sena. Medtem, ko je eno letalo raketiralo hišo, je drugo zažgalo s slamo pokrit hlev in leseno barako. Ob svitu požara sem našel v veži stopnice v nadstropje. Stečem gori in se veselo oddahnem. Nikjer ne zapazim v hiši dima ali ognja. Hitim po stopnicah še na podstrežje. Tu pa zasije beli dan nad menoj, kajti niti ene opeke ni več na strehi, požarni zid koncem hiše pa ima velikansko luknjo. Ognja pa tudi tu ne opazim nikjer, pač pa je hudo dišalo po razlitem bencinu. Stečem nazaj dol v kuhinjo in povem, kaj sem videl. Začnemo se posvetovati, bi začeli kaj reševati iz hiše ali ne. V tem pa plane skozi vrata v vežo hlapec Franc Plavc in s solzami v očeh reče: 'Krava tako obupno muka, pa ne morem do nje, ker že ves hlev s plamenom gori, moram pa vsaj nekaj svoje obleke rešiti.' Nikar ne nosi ven, saj hiša ni v nevarnosti! mu zakličem. 'Kako ne,' mi odvrne, 'saj že hodnik gori.' Pogledam skozi vežna vrata in vidim, da se je od gorečega hleva vnel tudi zunanji pokriti hišni hodnik, ki je vodil na stranišče. Ker je bilo po letalu vse oblitno z bencinom, se je sedaj vse hitro vnelo in gorelo kot bakla. 'Zdaj pa na delo,' zavpijem, 'kar bomo rešili, bomo imeli!' In zdaj se je začelo nervozno beganje in brezumno prekladanje, kakor je ob požarih navada. Največ dragocenega časa takrat ljudje zamudijo s premišljevanjem, česa bi se najprej lotili. In če se enkrat lotijo kake stvari, jim naenkrat pride na um, da je nekaj drugega še bolj treba rešiti, ono prvo pustijo, se lotijo drugega in tretjega, po navadi pa potem ne rešijo ne tega ne onega. Tako je bilo tudi z nami. Meni so bile najprej

na mar matice, kar jih je še ostalo doma, in druge župnijske knjige, zato sem te zbiral in jih v polnih naročjih nosil na vrt. Trikrat sem tako srečno premeril stopnice, čeprav je ogenj že zajemal vežo v nadstropju in sta dim in nezonsna vročina skoraj onemogočala dihanje, ko pa sem se v četrti s polnim naročjem svojih knjig hotel pognati na stopnice, so te že s plamenom gorele. Stekel sem v sobo nazaj loveč sapa ter vrgel knjige po tleh, potem pa zaprl

vrata. Zdaj sem se kakor omoten vrtil sem in tja, pa se ničesar nisem resno lotil. Prav tako se je istočasno v drugem koncu godilo z mojo gospodinjjo. Odpirala je omare in predale in zbiral obleko in perilo na kupe, toda ničesar ni odnesla iz sobe. Najvažnejše se ji je zdelo rešiti stare spominske podobice in slike in te je zbiral in skladala v karton, dokler zaradi gorečih stopnic že sama ni mogla nikamor. K sreči so v tem trenutku številni domobran-

ci prihiteli na pogorišče, pristavili močno lestev in po njej najprej mene skozi okno spravili dol, potem ravno tako mojo gospodinjjo, nato pa odprli vsa okna, skozi katera so začeli leteti obleka, perilo posteljnina, knjige, kuhinjske posode itd. Drugi so medtem razstrelili kletno okno, da so skozi odprtino zvalili iz kleti sod z vinom in nekaj suhega svinjskega mesa. Moram priznati, da so se domobranci res izkazali ter pogumno reševali iz gorečega stanovanja vse, kar se jim je zdelo vredno do zadnjega, ko je strop že s plamenom gorel. »Popoldne sem šel na sprehod po lepo izpeljani cesti skozi gozd proti Logu pod Šumberkom, da se malo otremem teh misli. Ko se vračam, srečam mlado vdovo Rozalijo Rus iz Žužemberka 101, ki je s svojo petletno hčerko Jožico za roko vodeč počasi stopala po cesti. Na vprašanje, kam gre, mi pove, da pelje hčerko k stari materi na Podšumberk, ker je postala zaradi neprestanih letalskih napadov vsa živčna ter vidno slabi in hira. In res je bil prijazen in ljubezniv otrok videti zelo slaboten. Med našim pogovorom zaslišimo nad trgom naenkrat hropenje letal in kmalu nato značilno treskanje izstreljenih torpedov. 'Se je že zopet začelo,' pravi Rusova in gladi po laseh hčerko, ki se stiska k nji in trese po vsem životu. 'Ubogi otroci, ki rastejo med vojsko, kaj bo z njihovim zdravjem? Le pojdiva naprej, da tega ne bova nič več videli ne slišali!' je še pristavila in se poslovila. Ko pridem iz gozda in zavijem proti vasi, že vidim nad trgov dim gorečih poslopij. 'Ubogi ljudje, ki so sedaj na vrsti!' vzdihnem ob tem pogledu in hitim na svoje novo stanovanje. Zvečer že zvemo, da je to pot pogorelo le nekaj kozolcev in skednjev na desnem bregu Žužemberka.«

V knjižici Suha krajina v ognju avtorja Slavko Dokl po zapiskih Franceta Smrketa Jošta o Suhi krajini podrobneje piše o Žužemberku, središču Suhe krajine, kjer se je med vojno največ dogajalo.

»25. in 26. julija 1943 STA Gubčeva in Cankarjeva brigada ponovno napadli postojanko. Pomagalo jim je topništvo, ki je imelo svoj položaj na Cviblju,« opisuje takratno dogajanje in krstni napad prvih slovenskih divizij, 14. in 15. divizije. Takrat je Italijanom na pomoč prišlo letalstvo, ki jim je prineslo hrano in razstrelivo, hkrati pa so z zažigalnimi bombami bombandirali središče trga. »Pogorele so hiše Lojzeta Smrketa, Ivana Makovca, Antona Škrbeta-Lectarja in delno tudi trgovina Konzuma. Zadeta je bila tudi hiša Antona Mrvarja-Zajca, ki je bil ob tej priložnosti ubit. Letala so bombandirala tudi partizanske položaje, vendar večje škode niso napravila.«

»26. oktobra 1943 je prodirla močna nemška kolona iz smeri Novega mesta proti Soteski. V jutranjih urah tega dne so tri nemška letala bombandirala Žužemberk in porušila ter zažgala hiše Albina Pehanija, Franca Pirca in Karola Lavriča, hiša Ivana Vehovca pa je bila močno poškodovana.« Dan kasneje so Nemci zavzeli Žužemberk.

»26. oktobra so na Dvor prišli Nemci v samih avtomobilih in tankih. Dva dni kasneje je prišla konjenica, prespali so v zadnjem delu hiše. 14 vojakov je pokradlo dosti mrve za konje, ki so bili v goveji štali. Delati nismo mogli nič, ta dan je prišla tudi pešadija in šla skozi Dvor proti Sadinji vasi. Bilo je veliko vojakov, kot listja in trave, večinoma Kavkazi. V hiši je polno vojakov, tako da težko pridemo v sprednji konec hiše, prav tako imajo prtljago tudi pod kozolcem, opisuje takra-

tno dogajanje Franc Štravs in dodaja, da so 30. oktobra pobrali vse svinje in moške od 15. do 50 leta ter jih odpeljali v Žužemberk. Tam so jih popisali in 31. oktobra so se vrnili domov. 17. novembra 1943 so Nemci podrli Petrunatov most.

Partizani zavzeli Žužemberk

Po 23. decembru 1943, ko so partizanske enote zasedle Žužemberk, so Nemci večkrat poizkušali prodreti v Žužemberk in ga zasedeti. Od 24. februarja do 10. marca 1944 je bilo središče Suhe krajine izpostavljeno številnim bombnim napadom. Tako so 24. februarja tri nemška letala bombandirala Žužemberk in niso naredile škode, pa tudi človeških žrtev ni bilo. Dan kasneje pa so Suho krajino preleteli anglo-ameriški bombniki skupaj z lovskimi letali, ki so preleteli Suho krajino na poti v Nemčijo. Med vračanjem je eno od letal str-

moglavilo pri vasi Lisec. 26. februarja so Žužemberk ponovno napadle nemške štuke in v navpičnem letu sejale smrt. Takrat je pogorelo gospodarsko poslopje Franceta Glihe, poškodovani pa sta bili tudi hiši Janeza Nahtigala in Antona Košička, izstrelak iz strojnice pa je ubil Angelo Košiček, mater več nepreskrbljenih otrok. Letalski napadi so se nadaljevali tudi 10. marca 1944. Izvedla so ga štiri letala in močno poškodovala hišo Jožeta Pasaarja, zeno Marijo pa so pri tem ubili. Ob napadu je bil porušen del usnjarne, hiša in gospodarsko poslopje gostilničarja Andreja Finka in hiša dr. Ludvika Žnidaršiča. 3. aprila so smrtonosni tovor nemški bombniki stresli na bližnjo Stransko vas in pri tem ubili posestnika Jožeta Longarja in Franceta Sadarja, njegova žena Jožefa pa je zaradi ran umrla v bolnišnici.

(se nadaljuje)

Podeljena Plečnikova odličja za leto 2015

Plečnikova nagrada za leto 2015 je osrednje javno priznanje slovenskemu avtorju za vrhunsko stvaritev na področju arhitekture, urbanizma, krajinske arhitekture ali notranje opreme, nastalo v zadnjih petih koledarskih letih v Sloveniji ali v tujini.

Ob najvišjemu priznanju pa Sklad Jožeta Plečnika poleg nagrade lahko podeljuje tudi Plečnikovo medaljo za aktualno realizacijo ali delo na navedenih področjih ter za pomembno delo s področja arhitekturne teorije in kritike ter strokovne publicistike oziroma na splošno za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture ter tudi priznanje za izvajalski dosežek ali študentsko priznanje. Plečnikova nagrada se podeljuje od leta 1973.

V dvorani SNG Opere in baleta v Ljubljani je bila v ponedeljek, 20. aprila, slavnostna podelitev Plečnikovih odličij za leto 2015 in kot je v utemeljitvah zapisala žirija, so prispeli predlogi za Plečnikova odličja potrdili, da se slovenska arhitektura zaveda svojega družbenega poslanstva in da je v zahtevnih razmerah sposobna razvijati vrhunske in inovativne rešitve.

Na podelitvi, ki se je ob prejemnikih udeležila tudi delegacija Občine Žužemberk z županom Francem Škufco, je bila slavnostna govornica ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar.

Plečnikovo nagrado za leto 2015 so prejeli arhitekti Boris Bežan, Mara Partida Munoz in Hector Mendoza Ramirez za muzejski paviljon v Mäntti na Finskem.

Strokovna žirija pa je izmed 42 prispelih predlogov izbrala še štiri prejemnike Plečnikove medalje. Za aktualno realizacijo sta jo prejela: VDC INCE v Mengšu, katerega avtorja sta Rok Jereb in Blaž Budja, ter Vrtec Poljčane avtorjev Mojce Gregorski, Mihe Kajzljja in Matica Lašiča. Za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture so bili nagrajeni: Tomaž Krušec, Lena Krušec, Vid Kurinčič, Jurij Nemec in Majda Kregar za prenovo Linhartove dvorane Cankarjevega doma in člani združenja študentov arhitekture EASA Slovenija Andraž Lečnik, Aleš Kobe, Aljoša Merljak, Marta Vrankar, Matic Brdnic, Matic Kašnik, Pia Mikolič, Tabita Jerant in Tadej Pavlič za projekt

EASA013: Primer participacije v Žužemberku. Študentsko Plečnikovo priznanje je pripadlo Iztoku Hvali za magistrsko delo o revitalizaciji območja jaška Frančiške v Idriji.

Mladim študentom arhitekture iz društva EASA Slovenija, ki so pred dvema letoma v avgustu 2013 popolnoma oživili ter v Žužemberk prinesli nove ideje in s postavitvijo Paviljona EASA ter hiše na drevesu pustili trajna obeležja, velja iz srca čestitati, saj so z zasluženim Plečnikovo medaljo Žužemberk trdno postavili na 'arhitekturni' svetovni zemljevid. Še enkrat iskreno čestitamo vsem devetim prejemnikom.

■ Vladimir

Dvajset let blagoslovitve cerkve sv. Mohorja in Fortunata v Žužemberku

Letos bo v začetku julija minilo dvajset let, ko je bila blagoslovljena farna cerkev sv. Mohorja in Fortunata.

V petek, 10. julija ob 18. uri bo slovesnost ob 20 – obletnica posvetitve farne cerkve.

Ta dan bo tudi celodnevno češčenje Svetega Rešnjega telesa in zaključek s sklepom češčenja in sveto mašo, ki jo bo daroval novomeški škof Andrej Glavan. Po večerni maši bo predstavitev knjige Spomini Karla Gnidovca- drugi del.

Vabljeni!

Ob 70-letnici konca 2. svetovne vojne v Evropi slovesno tudi na Cvibljju v Žužemberku

Po vsej Evropi so 9. maja potekale slovesnosti ob 70-letnici konca 2. svetovne vojne, slovesno pa je bilo tudi pri spomeniku padlih v NOB na Cvibljju v Žužemberku, kjer so KO ZB Žužemberk, Območna organizacija za ohranjanje vrednot NOB iz Novega mesta, Veleposlaništvo Ruske federacije v Sloveniji in Občina Žužemberk pripravile spominsko slovesnost s polaganjem venca ruskega vojaškega atašeja in odkritjem spominske plošče z imeni sovjetskih vojakov, ki so padli na območju Suhe krajine.

Slovesnosti so se ob članih organizacije iz Žužemberka, sorodnikih padlih, udeležili tudi številni člani organizacije ZB za ohranjanje vrednot NOB iz Novega mesta in Semiča, Gorjanska četa ter delegacija Veleposlaništva Ruske federacije v Republiki Sloveniji, vojaški ataše Mikhail Glagazin in njegov namestnik Anton Momanjuk. Zbrane sta na začetku pozdravila predsednik KO ZB Žužemberk Leopold Suhopec in župan Občine Žužemberk Franc Škufca, ki sta v svojih nagovorih spregovorila o številnih padlih, ki so svoja življenja dali v Suhi krajini, in o moriji, ki se ne sme več ponoviti.

Po polaganju venca v spomin padlih sovjetskih vojakov na območju Suhe krajine je zbrane nagovoril vojaški ataše Mikhail Glagazin, ki se je občini in organizaciji ZB za ohranjanje vrednot NOB zahvalil za skrb ter vzdrževanje spomenika in ohranjanje spomina na padle sovjetske partizane, ki so padli na območju Žužemberka in Suhe krajine. Slavnostno besedo je imel Milan Gorjanc, upokojeni polkovnik, ki je v svojem nagovoru poudaril, da je bil prispevek v boju nad nacizmom in fašizmom Rdeče armade izjemen, saj so narodi nekdanje Sovjetske zveze v drugi svetovni vojni dali preko 27 milijonov življenj, od tega je padlo ali bilo pobitih največ ravno Rusov. Nemčija in njeni zavezniki z idejami nacizma in fašizma so bili v drugi svetovni vojni poraženi, žal pa ideologija ni bila poražena in želja po prevrednotenju zgodovinskih dejstev je v zadnjem času vse bolj očitna. Po kulturnem programu, v katerem so nastopile pevke KO ZB Žužemberk, recitatorka Jana Špiletič in sinova namestnika vojaškega atašeja Fijodor in Nikita Momanjuk, je sledilo slovesno odkritje spominske plošče še z vklesanimi 20 imeni sov-

jetskih vojakov, ki so se borili s partizani in so padli na območju Suhe krajine, in do sedaj še niso bili zabeleženi. Spominsko ploščo sta odkrila župan Franc Škufca in vojaški ataše Mikhail Glagazin, o padlih vojaki-

z območja nekdanje Sovjetske zveze pa je spregovorila Ljuba Šenica. Slovesnost je povezovala Tilka Bogovič iz OO ZB za vrednote NOB Novo mesto.

■ Vladimir

Občina Žužemberk in Kolesarski klub ADRIA MOBIL organizirata

6. kolesarski maraton po Suhi krajini.

sobota, 11. julij 2015 ob 9. uri
začetek pred gradom v Žužemberku.

Prijava je možna od 7.30 ure naprej v sprejemni pisarni Občine Žužemberk, Grajski trg 33. Udeležba na lastno odgovornost!

Glasbeniki na koncertu navdušili

Dobrodelnost med nami še živi. To je bilo videti v soboto, 30. maja, zvečer v Žužemberku, kjer je potekal dobrodelni koncert z naslovom »Z glasbo za upanje«.

Organizatorji so bili zelo zadovoljni z odzivom, tako nastopajočih glasbenikov, donatorjev, nekoliko manj pa s samim obiskom. Uvodne minute dobrodelnega koncerta so bile namenjene domačemu suhokranjskemu ansamblu Urok, nato skupini Kolaž, ki sta ustvarila začetno pozitivno energijo, ki se je nato samo še stopnjevala. Poskrbljeno je bilo tudi za humor, zanj je poskrbel povezovalc koncerta Uroš Legan. Obiskovalce koncerta je pozdravil tudi župan Občine Žužemberk Franc Škufca in skupini prostovoljcev zaželel vse dobro na humanitarni poti.

Za vrhunec večera pa je poskrbel popularni pevec zabavne glasbe Omar Naber s številnimi uspešnicami in hiti. Dobrodelni koncert je po besedah organizatorjev uspel in je dosegel svoj namen, čeravno so pričakovali boljši obisk. Za to so vsekakor zaslužni organizatorji skupine prostovoljcev Pota, nastopajoči glasbeniki, donatorji in obiskovalci dobrodelnega koncerta. Prostovoljci bodo podariti svoj čas in svoje darove za center Pag-asa Social Center (Pag-asa= upanje) na Filipinih za tamkajšnje ljudi, domov pa bodo prišli bogatejši za marsikatero izkušnjo, ki jo bodo dobili v drugi kulturi.

■ Urednik

Mednarodne aktivnosti Občine Žužemberk

Po uspešnem sodelovanju pri povezovanju in vodenju medobčinskega projekta suhokranjskih občin tako imenovanega Suhokranjskega vodovoda, v katerem partnersko sodelujejo Občine Dobropolje, Dolenjske Toplice, Kočevje, Mirna Peč, se Občina Žužemberk aktivno vključuje tudi v mednarodne povezave in bo tako v novi finančni perspektivi aktivno delovala v Evropskem projektu Evropa za državljane.

Pred leti je Občina podpisala pismo o nameri za prijateljsko sodelovanje z Občino Golubac iz Republike Srbije, vendar je sodelovanje vse do letos nekako zamrlo. Sedaj pa se vezi zopet krepijo. Že vrsto let TD Suha krajina sodeluje z društvom Kostelska pištola iz Pregrade in to sodelovanje je doprineslo sodelovanje župana Občine Pregrad Marka Vešligaja na Trških

dneh in vezi so vse močnejše in kmalu bo pred nami podpis pisma o nameri za prijateljsko sodelovanje.

V lanskem letu pa so se spletle vezi z Občino Čachtice iz Republike Slovaške in novim županom Michalom Balalajem. To sodelovanje in aktivnosti pri prvem poskusu sodelovanja na razpisu Evropa za državljane je botrovalo temu, da je bilo v mesecu februarju podpisano pismo o prijateljskih odnosih med obema občinama, v katerem sta obe lokalni skupnosti pripravljene sodelovati pri razvijanju in napredovanju medsebojnih prijateljskih odnosov, obojestranskega razumevanja ter razvoja sodelovanja na področju kulture, vzgoje in izobraževanja, turizma, zdravstva, kmetijstva, športa, gospodarstva ter tudi na drugih področjih družabnega in gospodarskega delovanja.

Na uradnem obisku delegacije Občine Žužemberk, v kateri so bili župan Franc Škufca, direktor občinske uprave Jacques Gros in Vlado Kostevc ter kot prevajalec Marjan Menger, in je potekal 10. in 11. aprila 2015, sta oba župana podpisala še pogodbo o prijateljskih odnosih, ki je osnova za pripravo programa sodelovanja in nato še podpisa listine o pobratenju.

Že prvi koraki prijateljskega sodelovanja so dokazali, da bosta obe občini ter tudi občanke in občani obeh občin v prihodnje resnično sodelovali ter razvijali prijateljske odnose na vseh področjih.

■ VladiMir

Bela nedelja in praznik mesta Pregrada

Mednarodno povezovanje med Občino Pregrada s Hrvaške in Občino Žužemberk se iz leta v leto bolj krepi, še posebno po letošnjem obisku delegacije Občine Žužemberk z županom Francem Škufco na tradicionalnem praznovanju Bele nedelje in praznika mesta Pregrada v nedeljo, 12. aprila 2015.

Na Belo nedeljo se v Pregradi tradicionalno slavi Dan mesta, ki se je začelo s sveto mašo v Cerkvu Blažene device Marije in katere so se ob delegacijah prijateljskih občin, vernikov in meščanov udeležili tudi zgodovinski ustroji društev, ki negujejo izročilo streljanja z možnarji ali prijateljskih viteških redov. Po maši je na Trgu gospe Kunagorske sledil slavnostni mimohod vseh sodelujočih skupin, ki so ga vodili člani Kostelske pištrole – Kegljevičeve straže Kostel v čast mesta Pregrada. V slavnostnem ustroju in mimohodu sta bili ob mnogih domačih skupinah še dve skupini iz soseščine, in sicer Hajdučka družina Mijata Tomića iz Tomislavgrada iz BiH in Viteški red Jurija in Volka Engelberta Turjaškega iz žužemberškega gradu iz Slovenije. Na glavnem trgu je po mimohodu skupin sledil nastop Jazz skupine glasbene šole, lovci domače lovske družine pa so obiskovalce postregli z odličnim lovskim golažem.

Slavnostne seje se je v sejni sobi mestne skupščine ob zbranih gostih, med katerimi je bil tudi Krapinsko-zagorski župan Željko Kolar, udeležil tudi žužemberški župan Franc Škufca. Na slavnostni seji je zbrane pozdravil župan Občine Pregrada Marko Vešligaj, podeljena so bila priznanja najzaslužnejšim meščanom, podpisali pa so tudi listina o sodelovanju med Občino Pregrada in Občino Ilok.

Popoldne se je dogajanje z glavnega mestnega trga preselilo na Kostelske Brege, kjer so organizatorji iz Kostelske pištrole za zaključek tradicionalnega praznovanja Velike noči pripravili pravi praznik streljanja iz možnarjev in pištol. V mimohodu skupin je bil letos tudi predsednik Vlade Republike Hrvaške Zoran Milanović in minister pomorstva, prometa in infrastruktu-

Srečanje s predsednikom Vlade Republike Hrvaške g. Zoranom Milanovićem

re Siniša Hajdaš Dončić. Po mimohodu je sledilo streljanje iz pištol, v katerem se je preizkusil tudi premier Milanović, pa tudi člani viteškega reda ter župan Škufca in podžupan Jože Šteingel.

Izjemno gostoljubje domačinov - Zagorcev, zanimiva prireditve, odlično vreme ter uspešni medsebojni dogovori so zagotovilo, da bo kmalu prišlo tudi med Pregrado in Žužemberkom do podpisa pisma o nameri o prijateljskem sodelovanju in odnosih na vseh področjih družbenega, kmetijskega, turističnega in gospodarskega sodelovanja.

■ VladiMir

Avtodomi kmalu tudi v Žužemberku?

V okviru projekta Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji so se 11. junija v Ljubljani zbrali predstavniki iz skoraj vseh občin partneric v projektu. Strinjali so se, da je vseslovenski projekt, katerega nosilec je Občina Mirna, edinstven primer povezovanja slovenskih občin.

V sklopu projekta, ki želi pod enotno tržno znamko Quality Stop - Rest - See Slovenijo predstaviti kot popotnikom z avtodomi prijazno destinacijo, že deluje tudi spletna stran www.mrezapza.com. Mednarodno so projekt prvič predstavili januarja na sejmu CMT v Stuttgartu, kjer so sodelovali na razstavnem prostoru nemškega podjetja Mein Platz, izdali

pa tudi brošuro o projektu in vanj vključenih občinah v treh jezikih. Letos načrtujejo še "Slovenski dan" na sejmu v Düsseldorfu.

V zadnjem mesecu in pol so v okviru priprave analize stanja obiskali vseh 51 občin, ki sodelujejo pri projektu, prevozili 6297 kilometrov in si ogledali 129 mikrolokacij.

“V tem času smo si ogledali več kot sto potencialnih mikrolokacij za postajališče za avtodome, ki so jih predlagali v občinah. Analiza bo pokazala prednosti in slabosti vsake lokacije, predvsem pa bodo občine dobile povratno informacijo o tem, katera lokacija je za PzA v mreži najbolj primerna. Za popotnike z avtodomi pa je največ vredna informacija, da je vsaka občina določila vsaj eno parkirišče, kjer lahko do ureditve PzA tudi prenočijo,” je povedala koordinatorka projekta **Petra Krnc**.

Partnerji v projektu so občine Benedikt, Bled, Brežice, Črnomelj, Divača, Dobropolje, Dolenjske Toplice, Gornji Grad, Hrpelje-Kozina, Idrija, Ivančna Gorica, Jesenice, Kočevje, Koper, Kostanjevica na Krki, Kozje, Krško, Ljubno, Ljutomer, Lukovica, Markovci, Metlika, Miren-Kostanjevica, Mokronog-Trebelno, Nova Gorica, Ormož, Postojna, Radenci, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Razkrižje, Semič, Sevnica, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Šentjernej, Šentjur, Šentrupert, Škocjan, Škofja Loka, Šmarješke Toplice, Trebnje, Velenje, Velike Lašče, Vrhnika, Zagorje ob Savi, Zreče, Žalec, Železniki in Žužemberk.

■ P. Krnc

Pohod občinskega združenja slovenskih častnikov

V soboto, 6. 6. 2015, na lep sončni dan, je potekal že 16. tradicionalni pohod, ki ga organizira Združenje slovenskih častnikov, katerega predsednik je Franci Jarc. Zbralo se je okoli 45 pohodnikov in strelcev, ki so prihajali iz občin Žužemberk, Novega mesta in Litije. Vroč sončen dan smo izkoristili za sprehod v naravi, hlajenje v senci in seveda druženje. Pohod je potekal po trasi Žužemberk – Vinkov Vrh – Plešivica. Krajši postanek smo naredili na Vinkovem Vrh, kjer smo se okrepčali z okusno malico in

napolnjeni z energijo napadli zadnji del poti. Na cilju je bilo organizirano strelsko tekmovanje za pokal Občine Žužemberk. Vrstni red - moški: 1. m. Nejc Škufca, 2. m. Miha Pirc, 3. m. Jože Celič. Vrstni red - ženske: 1. m. Jasna Fric, 2. m. Minka Fric, 3. m. Nina Jarc. Po končanem strelskem tekmovanju je sledilo druženje z dobro malico. Vabljeni naslednje leto.

■ Tinka Fric Kočjaž

Foto: Robert Resnik

V endurancu David Hočevar najboljši

V organizaciji Društva za razvoj konjenišva Pristop iz Grosuplje, pod okriljem Konjeniške zveze Slovenije (KZS), je v vasi Sela pri Ajdovcu v soboto, 2. maja, potekala prva letošnja tekma za pokal Slovenije v endurancu - vzdržljivostnem jahanju.

Bistvo te discipline je vrhunska telesna pripravljenost konja in jezdec, pa tudi visoka stopnja njunega medsebojnega poznavanja in sodelovanja. Na prizorišču tekmovanja turistične kmetije Vesela Vas so se že zgodaj zjutraj zbrali prvi tekmovalci. Lepo vreme in odlična proga je omogočila devetindvajsetim tekmovalcem iz različnih slovenskih klubov ter treh iz sosednje Italije res lepo tekmo. »Pohvala velja tudi domačinu Davidu Hočevarju, članu našega kluba, ki je dal idejo za res čudovito lokacijo ter progo po neokrnjeni naravi«, je dejal Igor Hočevar iz društva Pristop in dodal, da je imel David tudi levji delež pri organizaciji in pripravi samega tekmovanja. Igor Hočevar, sicer po funkciji predsednik nadzornega sveta KZS, član strokovnega sveta Endurance Slovenija in tehnični delegat in sodnik na tekmovanju, je imel vrsto pohvalnih besed na uspešno izvedeno tekmo,

držo tekmovalcev in na samo progo, speljano po naravi in poteh na Ajdovski planoti, ki že dobesedno kliče po organizaciji mednarodnega tekmovanja. Za pravilnost tekmovanja so poskrbeli sodniki, zdravnik, pa tudi veterinarska ekipa, ki je poskrbela za obvezen zdravniški pregled konj pred, med in po tekmi. Pomemben je tudi podatek, da so vsi konji na cilj prišli brez poškodb. Tekmovalci so se pomerili v več kategorijah, v hitrostni kategoriji 60 km je zmagal domačin David Hočevar (Latoja), pred Niki Janežič (Princ Secondo) in Urošem Kastlicem (Schamira). V pravilnostni tekmi na 30 km je zmagal Marco Specognia pred Rober-

tom Vurchio (oba Italija) in pred pred Matjažem Sodrčnikom (Gaetano). V klubski tekmi je prvo mesto osvojil Damjan Zidar (Atila) pred Jano Fantov (Prince Zaman) in Vidom Zevnikom (Open Fire). Udeležencem tekmovanja sta čestitala tudi predsednik Konjeniške zveze Slovenije Bogomir Vnučec in generalni sekretar Zlatko Polajžer, ki sta najboljšim podelila tudi pokale. Po razglasitvi rezultatov in podelitvi priznanj se je nadaljevalo druženje ljubiteljev tega priljubljenega konjeniškega športa ter vseh, ki so prišli na ogled prve letošnje tekme v endurancu na Selih.

■ Urednik

TD Suha krajina na EXPO GATE

V okviru predstavitve Slovenije I feel SLOVENIA na Expo Gate v Milanu v mesecu marcu smo člani Seisenbergensis Tumultusa-Viteškega reda Jurija in Volka Engelberta Turjaškega iz Žužemberškega gradu, ki deluje v okviru TD Suha krajina, predstavili in zastopali Združenje zgodovinskih mest Slovenije ter obiskovalce povabili v zgodovinska mesta ter še posebno v Žužemberk in Suho krajino.

EXPO je največja svetovna razstava, ki letos poteka od 1. maja do 31. oktobra 2015 v Milanu, v Italiji. Med 144 državami se bo predstavila tudi Slovenija, in je ena izmed 53 držav, ki se predstavljajo s samostojnim paviljonom. Svetovno razstavo EXPO bo obiskalo več kot 20 milijonov obiskovalcev, od tega vsak četrti Italijan. Osrednji namen svetovne razstave je obravnava določene teme, ki je v svetovnem merilu aktualna v času, ko ta poteka. Države skozi določeno temo izobražujejo javnost, predstavljajo načine, kako doseči potrebe civilizacije, predstavljajo napredek na enem ali več področjih človekovega udejstvovanja in javnost seznanjajo s smernicami za prihodnost.

■ VladiMir

Pred piramido EXPO GATE v centru Milana (slovenia.info)

Najuspešnejši Dvorjani in Šmihelci

V nedeljo, 3. maja, je v Žužemberku, v organizaciji Občinskega gasilskega poveljstva Občine Žužemberk, potekalo gasilsko tekmovanje. Okoli dvesto prostovoljnih gasilcev in gasilk, iz enaindvajsetih ekip se je pomerilo v različnih kategorijah. V kategoriji pionirjev so bili najboljši pionirji iz Šmihela, pred pionirji iz Žužemberka in Reberjani. Pionirke PGD Dvor so nastopile brez konkurence. Pri mladincih je bila najboljša gasilska desetina z Dvora pred mladinsko ekipo Šmihela. Med članica-

mi kategorije A so vajo brez konkurence opravile gasilke iz PGD Križi. V kategoriji člani A so bili tradicionalno najboljši Reberjani, pred Dvorjani in ekipo Ajdovca, ki sta si delili drugo mesto in starejšo ekipo Žužemberka. V kategoriji člani B pa so zmagali Šmihelci pred Dvorjani. V kategoriji veteranov so večni tekmeči Dvorjani premagali ekipo veteranov iz Ajdovca. Najštevilčnejše društvo s kar sedmimi desetinami so bili gasilci z Dvora, sledijo Šmihelci s petimi ekipami, Žužemberk s štirimi, Reber in Ajdovec dveh ter Križi z eno ekipo. Najboljši ekipi Dvora in Šmihela sta dosegli po tri zmage.

■ Urednik

Blagoslov plemenitih živali v Hinjah

Tudi letos so se ljubitelji konj 19. aprila množično zbrali v Hinjah. Župnik Ciril Murn je pred župnijsko cerkvijo Gospodovega oznanjenja Mariji podelil blagoslov konjem in njihovim lastnikom, poleg blagoslova za zdravje pa so lastniki prejeli tudi spominjska znamenja. Prelep običaj, ki ga že vrsto let obujajo občinski svetnik Dušan Papež in tukajšnji ljubitelji konj, je pritegnil veliko zanimanja. Sledila je tradicionalna pogostitev v gostišču Krnc in prijetno druženje, ki se je zavleklo do večera.

■ Urednik

Konjeniško društvo Kljuse organizator prvomajske zabave na Komanci

Člani konjeniškega društva Kljuse-Budganja vas so letos prevzeli organizacijo prvomajskega praznovanja na Komanci.

1. 5. 2015 so člani Konjeniškega društva Kljuse-Budganja vas prevzeli organizacijo prvomajske zabave na Komanci nad Žužemberkom, kjer tradicionalno vsako leto poteka srečanje in zabava ob 1. maju, prazniku dela.

V hladnem prvomajskem dnevu, kot da bi ledeni možje pohiteli, se je zbralo dokaj veliko število ljudi iz bližnje okolice, ki so h Komanci, kot se reče prostoru in lovski koči na Građenški gori, prišli peš ali pa z avtomobili. Tu je KD Kljuse poskrbelo za organizacijo in izvedbo prvomajske zabave. Za hrano, pijačo, glasbo in dobro razpoloženje je bilo poskrbljeno. Tudi nekaj naših političnih veljakov je bilo videti, vse skupaj pa je nagovoril in pozdravil tudi žužemberški župan Franc Škufca ter nam zaželel prijetno druženje. Veselo razpoloženje je trajalo do poznih večernih ur. Če bi bil še lep sončen dan, bi bilo pohodnikov in pristašev tega tradicionalnega praznovanja še več, no, kljub temu je bil organizator zadovoljen z obiskom, seveda pa upajo, da so bili tudi obiskovalci zadovoljni z organizacijo ki jo je prvič prevzelo konjeniško društvo Kljuse iz Budganje vasi.

■ Konjerejsko Društvo Suha Krajina

Navdušili Suhokranjce

V okviru mednarodnega folklornega festivala SloFolk Slovenija so se v Žužemberku predstavili glasbeniki, pevci in folkloristi Kulturno umetniškega društva KUD "SVETI SAVA" iz Kača v Srbiji.

Festival so organizatorji ustanovili z namenom, da bi na Dolenjsko in v Posavje pripeljali folklorne skupine iz tujine, spoznavali njihove plese, pesmi, šege in navade, hkrati pa bi lažje navezali stike z organizatorji festivalov v tujini in predstavljali naše bogato ljudsko izročilo. Festival SloFolk poteka vsako leto konec aprila in traja šest dni. Vsakič gosti štiri tuje sku-

pine, ki v času festivala nastopajo na celovečernih prireditvah skupaj z domačimi skupinami, vsak dan v drugem kraju, od koder prihajajo skupine gostiteljice. Taka oblika mednarodnega sodelovanja krepi prijateljstvo med narodi, premaguje verske razlike in pomaga spoznavati druge kulture. Vsakoletno druženje folklornikov in folklornic različnih starosti stke nešteto novih prijateljev, celo ljubezni. Gostitelji pa so zadovoljni, ko gostje zapuščajo festival z lepimi vtisi o naših ljudeh in deželi ter z obljubami, da še pridejo. V ponedeljek, 27. aprila, so se v žužemberškem gradu predstavili člani in članice KUD »Sveti Sava« iz Kača v Srbiji, ki obeležujejo 15-letnico svojega bogatega umetniškega ustvarjanja. S svojo pojavo, plesi

in glasbo so navdušili zbrano občinstvo, ki je uživalo ob njihovem pestrem in bogatem programu. Kulturnike sta nagovorila predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc in župan Občine Žužemberk Franc Škufca, ki jim je izročil tudi priložnostno darilo.

■ Urednik

Z vozom in jahači na Plešivico

14. 3. 2015 so se člani konjerejskega društva Suha krajina spet srečali na Plešivici. Sponzor tokratnega pohoda s konji in z vozom na konjerejsko parcelo na Plešivico je bilo gostišče Laura bar z Dvora.

Bil je lep sobotni dan, sonca sicer ni bilo kaj dosti, pa vseeno prijetno spomladansko vreme je poglano suhokranjske konjerejce na njihovo parcelo na Plešivico.

Ena skupina je na Plešivico prišla z vozom iz smeri Žužemberka, druga skupina osmih jahačev pa iz smeri Soteske, Dolenjega Polja. Pohod po prelepi dolini reke Krke po desnem bregu v idili prebujajoče se narave je bil čudovit. Teren je bil zadovoljiv, kajti spomladanski veter je že dokaj dobro posušil razmočeno dolino ob Krki, tako da ni bilo težav pri jahanju.

Z nekaj postanki na že znanih lokacijah, kjer je bil čas za oddih in okrepitev, je pot vodila z Dvora preko Podgozda, ob neposredni bližini reke Krke, vse do Soteske, Loške vasi, Dolenjega Polja in Sotesko na Plešivico. Tu nas je čakala dobra malica (pečen odojek) in dobra kapljica. Po veselem druženju so se nekateri konjeniki odpravili domov, nekateri pa na počitek v konjerejski koči. ■ Jole Adrianič

Franc Žvan najboljši

V kleti žužemberškega gradu, kjer je bila še pred stoletji vinska klet z lesenimi sodi, so se v petek, 17. aprila, zbrali ljubitelji in pridelovalci vse bolj cenjene ekološke pijače-šmarnice, ki jo pridelujejo za lastno uporabo.

Turistično društvo Suha krajina, ki je že sedmo leto zapored pripravilo ocenjevanje, je tudi tokrat razglasilo najboljše pridelovalce. Ocenjevanje "alkopijač samorodnic – samorodnih vinskih trt", tako so organizatorji poimenovali nesporno ekološko pijačo, kar pa ni v nasprotju z vinskim zakonom, je potekalo v močni koknkurenci.

Izmed 43 vzorcev različnih vrst te pregrešne samorodnice praktično iz cele Slovenije, širše Dolenjske, z vinskih goric Golobinjeka, Soteške in Straške gore, Hriba, Lubanca, od Šmarjeških Toplic do Rogaške Slatine in celo s sosednje Hrvaške so izbrali najboljše. »Metilnega alkohola, ki že v majhnih količinah povzroča smrtne zastrupitve ali omotičnost, v samorodnicah ni prav nič več kot v drugih vinih,« je v uvodnem delu dejal predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc in dodal, da kozarček šmarnice na dan lahko tudi dobro deluje, saj ureja prebavo in znižuje holesterol. Za stereotip o škodljivi šmarnici prazaprav ni kriv metilni alkohol, ampak splošno mnenje o njej. Šmarnica ima prednost pred žlahtnimi sortami tudi po škropljenju trt, saj jo vinogradniki s pesticidi obdelajo minimalno.

Predsednik ocenjevalne komisije Legan Ludvik je povedal, da letos komisija ni izločila nobenega vzorca, bila pa je prijetno presenečena nad arhivskim vzorcem iz leta 2009.

Organizator je podelil 7 bronastih, 22 srebrnih in 13 zlatih priznanj ter enega šampiona. Šampion in absolutni zmagovalac letošnjega ocenjevanja je postal Franc Žvan s skupno oceno 9,70 točke. Franc ima vinograd s šeststo trtami v vinski gorici Ljuben pri Uršnih Selih.

»Na ocenjevanju v Žužemberku sem bil že večkrat,« je dejal Franc in dodal, da je bil vsakokrat zelo blizu najboljših, tudi lansko leto, ko je bil njegov vzorec za primerjavo z letošnjim še boljši.

Številni zbrani ljubitelji, v resnici ta hip najbolj ekološke pijače, so v kulturnem programu prisluhnili pevkam, godkam in harmonikašici TD Suha krajina. Župan Franc Škufca, Vlado Kostevc in Ludvik Legan, predsednik in podpredsednik TD Suha krajina, ter svetnik Jože Šteingel pa so podelili priznanja in medalje samorodnim vinarjem, ki prisegajo na šmarnico.

»Slovenski zakon o vinu določa, da na vinorodnih območjih niso dovoljeni nasadi samorodnice, daje inšpekciji pooblastilo, da odredi uniče-

nje trsov, ki niso v trsnem izboru ali določi globo. Ministrstvo je zato v preteklosti dodeljevalo podporo za zamenjavo trsov v vinogradu z Vitis vinifera, inšpektorji pa so v primeru odkritja nasada samorodnice izrekli tudi globo. Po uveljavitvi novega tržnega reda za vino od 1. avgusta 2008 veljajo določbe Uredbe Sveta, kljub temu da je slovenski predpis, zakon o vinu, strožji, ker prevladujejo pravna pravila, sprejeta na ravni EU, nad pravili notranjega pravnega reda držav članic EU. V tem primeru ima vinarski inšpektor pooblastilo za ukrepanje le, če ugotovi, da samorodnica ni namenjena izključno za porabo v gospodinjstvu.«

■ Urednik

Suhokranjke srebrne

V soboto, 11. aprila, je v Polzeli na Gradu Komenda potekal državni kviz Mladi in kmetijstvo 2015, ki so ga organizirali lanski zmagovalci kviza-DPM Savinjska dolina. Članice DPM Suha krajina, zmagovalke Dolenjske regije, so dosegle odlično 2. mesto.

V soboto, 11. aprila, je v Polzeli na Gradu Komenda potekal državni kviz Mladi in kmetijstvo 2015, ki so ga organizirali lanski zmagovalci kviza- DPM Savinjska dolina. Naše članice DPM Suha krajina, zmagovalke Dolenjske regije, so na državnih ravni kviza dosegle odlično 2. mesto in zaostale le za DPM Mislinjska dolina, ki so letošnji zmagovalci. Tretje mesto pa so osvojili člani DPM Krško. Pomerile so se z 9 ekipami iz vse Slovenije, in sicer v znanju o poljih, biotski raznovrstnosti, industrijski konoplji, jagodičevju in s tem

dokazale, da je največ znanja o kmetijstvu doma prav v Suhi krajini.

Po kvizu, uradni podelitvi pa je sledila zabava z ansamblom Roka Žlindre.

V imenu celotnega društva čestitamo Luciji Kužnik, Nini Legan in Urški Skube, ki so odlično zastopale mladino Suhe krajine in si tako prislužile naslov državnih podprvakinja kviza Mladi in kmetijstvo 2015.

V prihodnje pa se že veselimo novih zmag!

■ Karmen Koncilja

21. Pohod Mirna gora – Sveti Peter – Dvor

Planinska skupina Dvor v okviru Planinskega društva Krka Novo mesto je na velikonočni ponedeljek organizirala že 21. tradicionalni pohod MIRNA GORA – PODSTENICE – SVETI PETER – DVOR.

Avtobus je zjutraj 52 dobro pripravljenih pohodnikov odpeljal z Dvora na Mirno goro, od koder smo se po gozdnih poteh Kočevskega Roga napotili proti Svetemu Petru.

Pred kočo na Mirni gori, ki leži 1000 m nad morjem, naj bi imeli 10 minut priprav, a je bilo za nekatere čakanje predolgo in so se takoj odpravili na blizu 30 kilometrov dolgo pot. Sledili smo oznakam na drevesih, ki so jih organizatorji postavili dan pred pohodom. Poleg domačih pohodnikov je bilo med nami veliko udeležencev iz drugih koncev Slovenije. Pridružili so se nam planinci PD Polž iz Višnje Gore, pa tudi Gorenjci, Štajerci in kolegi iz meddruštvenega odbora iz Bele krajine, skratka, zanimiva družina, kjer je bilo veliko možnosti za prijeten klepet in spoznavanje novih prijateljev.

Pri koči na Jelenici so nas organizatorji počakali s toplim čajem, ob katerem je prijala prva malica. Po okrepčilu smo pot nadaljevali mimo Podstenic do Primoža, kjer je bil čas za drugi čaj in počitek. Pred nami je bil še zadnji del poti; nekateri pohodniki so bili že kar utrujeni ali celo ožuljeni. Kljub temu smo kmalu vsi prišli pod vrh Svetega Petra, kjer smo zapustili makadam in zagrizli proti vrhu našega 888 metrov visokega suhokranjskega očaka. Tu je bilo že preko sto pohodnikov, ki so prišli iz drugih smeri. Žal je na mestu, kjer je še lani stala koča, zdaj žalostna betonska rana, veter pa bridko vleče skozi veje dreves. Kljub ostremu vetru smo se skupaj poveselili ob doseženem cilju.

Pohoda sicer še ni bilo konec, saj je bilo potrebno priti še do izhodišča na Dvoru. Nekateri pohodniki, ki smo kmalu zapustili vrh, so se izognili pravi snežni nevihti, ki je v poznih popoldanskih urah zajela Sveti Peter. Aprilsko vreme zadovoljstva pohodnikov, ki smo si obljubili snidenje na naslednjih pohodih, ni pokvarilo.

■ Miran Jenko
Valerija Vidmar

Občni zbor Radiokluba Žužemberk

Za hitro in učinkovito reševanje potrebne dobre zveze in kader, ki je usposobljen za delo z napravami.

Člani radiokluba so se sestali na rednem letnem občnem zboru 12. marca ob 18. uri v prostorih društva.

Iz poročila je bilo razvidno, da društvo deluje po načrtani poti in skrbi za redno usposabljanje članov, tekmuje in sodeluje z drugimi društvi in organizacijami v občini Žužemberk. Člani so bili aktivni v očiščevalni akciji, kar načrtujejo tudi letos. Redno sodelujejo na državnih in na mednarodnih tekmovanjih. Predstavili so se na Bazarju v Novem mestu in ob občinskem prazniku Občine Žužemberk.

Glede na to, da se v zadnjem času veliko poudarka daje organiziranju civilne zaščite, da bi le-ta učinkovito delovala v smislu reševanja ljudi in pre-

moženja ob elementarnih in drugih nesrečah, tudi radioklub teži za tem, da svoje člane angažira v teh vrstah in skrbi za radijske zveze. Za te potrebe je bil v preteklem letu nabavljen prenosni agregat in dve ročni radijski postaji, ki omogočata povezavo z ostalimi službami. Načrtujejo tudi preizkus zvez v občini Žužemberk, da se ugotovijo možnosti za učinkovito in hitro poročanje s terena in s tem nudenja pomoči in učinkovito reševanje ogroženih ljudi in njihovega premoženja, ko ostale zveze odpovejo zaradi izpada električne energije.

Za leto 2015 v društvu načrtujejo aktivnosti, kot so: očiščevalna akcija, ureditev prostora društva in tekmovalnega centra, izobraževanje članov in ostalih zainteresiranih, predstavitev društva in dejavnosti v osnovni šoli in organiziran dan odprtih vrat, sodelovanje na tekmovanjih in z dejavniki v občini za zaščito in reševanje. V društvu pa pričakujejo, da jim s sredstvi pomagajo nabaviti še eno radijsko postajo, ki bo kompatibilna za potrebe zaščite in reševanja.

■ Dušan Mikec

Izdelovanje rožic iz krep papirja

Na Dvoru biva Francka Murn, ki se ukvarja z izdelovanjem rožic iz krep papirja. Njeni izdelki so poznani po vsej Sloveniji, mnoge slovesnosti, poroke in zabave so krasile njene rožice. Dobila je že mnogo priznanj za izdelke, ima certifikat, ki ga je izdala obrtna zbornica in naziv naj mojstrice, ki ji ga je podelila Zveza društev upokojencev Slovenije.

Prisotna je na mnogih razstavah. Med večjimi je seveda na Vranskem, ki je potekala konec prejšnjega tedna. Njene rožice so nekaj posebnega in težko si predstavljamo, s kakšnim užitkom in veseljem izdeluje te drobne cvetlice. Njena stojnica je bila prava paša za oči. Drobne cvetlice ženin in nevesta, človeški obraz iz narave, medved na preprogi in še veliko domiselnih izdelkov je Francka izdelala iz krep papirja in jih nekaj tudi predstavila na razstavi na Vranskem.

Ocenjevalna žirija tu ne sodeluje, a če bi bila, bi ji zagotovo prisodila največ točk. To je opazila tudi televizija, ki jo je objavila v dnevnih novicah.

■ Dušan Mikec

V projektu »Radi delamo dobro« zmagali dvorski gasilci

V podjetju Mercator so danes zaključili z vseslovenskim donatorskim projektom Radi delamo dobro, v katerem so razdelili donatorska sredstva med tristo slovenskih lokalnih društev, organizacij in zavodov.

Akcija je v mesecu aprilu potekala tudi v Marketu Dvor, kjer so se za nagrade pomerili Društvo kmečkih žena Suha krajina Žužemberk, Vrtec Dvor in Prostovoljno gasilsko društvo Dvor. Ob zaključku akcije je danes pred Marketom Dvor potekala krajša slovesnost, na kateri so razglasili zmagovalce.

Številne zbrane je v uvodnem delu pozdravila Katarina Fajfar, strokovna sodelavka iz Mercatorja, in izrazila veliko zadovoljstvo nad odzivom krajanov na potek akcije. Po besedah poslovodkinje Tadeje Škufca so k akciji resno in odgovorno pristopile članice Društva kmečkih žena Suha krajina z razstavljenimi suho robo, izvezenimi prtički ter krušnimi dobrotami. Najmlajši iz vrta so se izkazali z razstavo velikonočnih izdelkov in spomladanskimi motivi, gasilci pa so pripravili slikovni prikaz dela. Obe

društvi in vrtec bodo donacijo porabili v dobro kraja, kmečke žene za natis kuharskih receptov, vrtničkarji za postavitve senčil nad terasami vrta in gasilci za prepotrebno intervencijsko opremo. V imenu kmečkih žena je donacijo v višini 100 evrov prevzela predsednica Tadeja Lavrič, ravnateljica žužemberške osnovne šole Mira Kovač bon za 200 evrov in v imenu prvoučršenih dvorskih gasilcev, ki so prejeli bon v vrednosti 1000 evrov, Aleš Repar. Zbrane je pred priljubljeno suhokranjsko trgovino pozdravil tudi žužemberški župan Franc Škufca, in kot se spodobi za prijeten zaključek akcije, so društva in najmlajši poskrbeli za prijeten kulturni program, prijazne prodajalke dvorskega marketa pa za pogostitev.

■ S. Mirtič

Občni zbor DU Dvor

Redni in volilni občni zbor Društva upokojencev Dvor

Zbor članov društva upokojencev Dvor je potekal 14. marca v prostorih PGD Dvor. Da bi omogočili številčno udeležbo, je bil organiziran prevoz z avtobusoma z Ajdovške planote kot tudi s področja Hinj. Po prijavih sodeč naj bi na zbor prišlo krepko preko sto članov, a je bilo to število nekoliko nižje.

Zbor je vodila že izkušena članica Slavka Andrejčič. Zbor so odprli pevci z Zdravljico. Nastopili pa so še recitatorji s podružnične šole Dvor in učenka nižje glasbene šole Vita Hren s saksafonom.

Predsednik društva je podal poročilo o delu za leto 2014 in za mandatno dobo 2011 do 2014. Popestritve v dejavnosti društva so ugodno vplivale na člane. V tem času je bilo potrebno urediti in

spremeniti tudi nekaj pravnih aktov, kot so bila: pravila društva in pravila o finančnem poslovanju. Člani pa se lahko pohvalimo tudi z zelo lepimi rezultati na tekmovanju pohodnikov. Najbolj dejavni so člani v projektu Starejši za starejše za boljšo kakovost življenja. V ta projekt so poleg članov Društva upokojencev Dvor vključeni še člani Društva upokojencev Žužemberk.

Volitve sicer niso prinesle bistvenih sprememb, saj društvo še naprej vodi Dušan Mikec, namestnica je Zvonka Bradač in blagajno vodi Marica Ban. Novo izvoljena pa je tajnica Alenka Mirtič. Tudi v ostalih odborih ni bistvenih sprememb.

Plan za delo so člani potrdili z manjšo spremembo. Še naprej bodo delovali na kulturnem področju, športno-rekreativnem, družabnih srečanjih in izletništvu, predvsem pa na humanitar-nem področju in medsebojni pomoči, z izobraževanjem in informiranjem članstva.

■ Dušan Mikec

Obisk Nodija v Knjižnici Dvor

Maja se v Knjižnici Dvor zaključijo pravljčne urice. Z novimi pravljčnimi junaki se srečamo zopet oktobra. Tokrat pa je bilo še posebej veselo, saj je najmlajše obiskal Nodi, ki ga vsi obožujejo.

Otroci so se s starši zbrali pred knjižnico v veselem pričakovanju Nodija. Najprej so poslušali pesem Ciciban in čebela, ki jo je ob ročnih lutkah povedala gospa Irena Muc. Nato so iz pripravljenih delčkov zlepili svojega Cicibana. Potem pa je med otroki završalo, kajti zaslišali so pesem Prihaja Nodi in po stopnicah je iz knjižnice priplesal njihov junak. Pozdravil jih je s "petko" in prinesel celo vrečo balonov, iz katerih je oblikoval kužka, rožico in vesoljčka. Nodi se je z otroki slikal in jim obljubil, da bo še prišel. Otroci so odšli domov polnih lepih vtisov z balončki, ki jih bodo spominjali na Nodija.

■ Andreja Špelko

Zlati bralec 2015

Danes se je dvanajst devetošolcev udeležilo podelitve bralnih priznanj v Novem mestu. Teh dvanajst devetošolcev se zelo dobro zaveda, kako pomembno je branje v našem življenju in vedo, da je knjiga naša najboljša prijateljica. Vseh devet let šolanja so pridno brali in vsako leto osvojili bralno priznanje. Danes so dobili prav poseben naziv - postali so zlati bralci. Samo za nje je DPM Mojca Novo mesto, v sodelovanju z Društvom bralna značka, organiziralo prav posebno prireditev. Zbralo se je 280 devetošolcev iz dolenskih občin, ki so devet let osvajali bralno priznanja. Vsak je prejel knjižno darilo - delo Janje Vidmar in Benke Pulko: Otroci sveta. Nato smo prisluhnili zanimivemu nastopu igralca Rada Muleja. Upam, da bo knjiga še naprej zvesta spremljevalka naših zlatih bralcev.

■ Tinka Fric Kočjaž

Zaključek natečaja – Domoljubje: rad imam Slovenijo v Evropi

V mesecu januarju so učenci 5. b razreda sodelovali v okviru likovnega natečaja z naslovom Domoljubje: Rad imam Slovenijo v Evropi. Morali so oblikovati doodle, ki bo prikazoval slovenske značilnosti ter se navezoval še na Evropo. Poleg tega je bilo treba priložiti tudi zapis, kjer so učenci zapisali, kaj njihov izdelek predstavlja. Ob koncu meseca marca nas je dosegla vesela novica, da so bili kar štirje učenci povabljeni na zaključno prireditev, ki je potekala v dvorani Slovenske matice v Ljubljani. Prireditve so se udeležili Lucija Mrvar, Lexi Cundrič, Jasmina Tome in Jaka Juršič. Učence so sprejeli ga. Mojca Škrinjar, g. Milan Zver in g. Aleš Hojs. Vsi učenci so dobili plaketo in darilo, kasneje pa so jim v eni izmed ljubljanskih restavracij postregli še s pico. Vendar pa to še ni vse. Zelo smo se razveselili, ko je g. Milan Zver k sebi poklical Lucijo Mrvar ter ji izročil glavno nagrado – izlet v Bruselj (Belgija) ter ogled Evropskega parlamenta in srečanje z evropskimi poslanci iz Slovenije.

Lucija, zelo smo ponosni nate.

■ Jana Mrvar

Pohod do Budganje vasi

Učenci 1. razreda smo lep spomladanski dan izkoristili za pohod do Budganje vasi. Pot nas je vodila čez Tomažev most, kjer smo občudovali reko Krko in njene slapove. Ko smo prišli do cilja, smo se ustavili pri ogradi z domačimi živalmi, ki je last družine Župec. Učenec Nejc nam je razkazal živali, ki jih imajo tam; to so ovce, jagenjčki in koštruni. Učenci so uživali v opazovanju le-teh, prav tako pa so se tudi malo poigrali na travniku ob ogradi. V šolo smo se vrnili po poti, ki je vodila skozi vas in preko travnikov ob gozdu do Tomaževega mostu. Tako smo lahko opazovali lepote narave, ki se prebujajo in je vsak dan bolj zelena in cvetoča. Malo utrujenih, a nasmejanih obrazov smo se vrnili v šolo. Zaželeli smo si še veliko tako lepih dni, kot je bil današnji.

■ Anja Rojč

Predstavitve Vrtca Žužemberk

Vrtec pri OŠ Žužemberk deluje v štirih enotah: družinsko varstvo Brulec, enota Jurčičeva ulica, Stara šola in Dvor. V šolskem letu 2014/15 za 193 otrok, ki so vključeni v 12 oddelkov, skrbi 24 strokovnih delavk in ena spremljevalka gibalno oviranega otroka.

Vsi zaposleni v Vrtcu Žužemberk si prizadevamo za vsestranski duševni in telesni razvoj predšolskih otrok v sodelovanju s starši, za trdno vzgojo v varnem in zdravem okolju ter ugled vrtca v povezavi s strokovno rastjo kolektiva ter z zaupanjem staršev.

Vsako leto si zastavimo nekaj kratkoročnih ciljev, ki se jim poskušamo približati; v šolskem letu 2014/15 so to:

- Zdrava prehrana
- Vzgoja k umirjenosti posameznika in skupine
- Negovanje radovednosti in spodbujanje ustvarjalnosti otrok
- Učenje v naravi in iz narave

- Prepoznavanje čustev in spodbujanje čustvenega doživljanja in izražanja.

Pri delu z otroki, ki so nam zaupani v varstvo in vzgojo, nam strokovno podlago za delo z njimi daje Kurikulum za vrtce, nacionalni program, ki zajema življenje otrok in odraslih v vrtcu.

Otrokom ponujamo izzive, ki jim omogočajo raznolikost izkušenj, preko katerih si s pomočjo lastne aktivnosti pridobivajo znanja in izkušnje o naravi in družbi, hkrati pa si pridobivajo sposobnosti za razvoj razuma, domišljije, presojanja in čut za odgovornost in solidarnost.

Pri otrocih spodbujamo vsestranski razvoj s poudarkom na prepoznavanju močnih področij prav vsakega otroka. Zavedamo se, kako zelo pomembno je zgodnje otroštvo za razvoj otrokovih sposobnosti in kasnejše učne uspešnosti v šoli, zato si prizadevamo v dnevno rutino v oddelkih vnašati elemente in pristope NTC učenja in moškega telovadbe (Brain Gym). S sprostitveni-

mi tehnikami (vodene meditacije, joga za otroke) poskrbimo, da se otroci učijo sproščanja in koncentracije ter osredotočanja.

Glede na dane gospodarske razmere so možnosti za materialne izboljšave omejene, zato pa delavke z lastno domišljijo in ustvarjalnostjo pripravljamo didaktična sredstva lastne izdelave, za ustvarjanje uporabljamo veliko odpadnega in nestrukturiranega materiala.

Vsako leto delavke ene enote pripravijo gledališko predstavo za otroke, z zbranimi prostovoljnimi prispevki pa omogočimo nakup sredstev, ki jih uporabljajo pri neposrednem delu z otroki.

Z lastnim zgledom, načrtnimi dejavnostmi in zbiralnimi akcijami papirja skrbimo za ekološko ozaveščenost naših otrok, s solidarnostnimi akcijami v povezavi z OŠ Žužemberk in vključenostjo v projekt Botrstvo v Sloveniji pa pri starših in otrocih privzgapamo čut za solidarnost ter posluh za stiske ljudi.

■ Mojca Obrst

Turistična tržnica

V četrtek, 26. 3. 2015, so učenci turističnega krožka predstavili svojo projektno nalogo z naslovom Za grajskimi zidovi na turistični tržnici v Novem mestu. Učenci so se odlično odrezali in prejeli srebrno priznanje.

Mentorici sva na učence zelo ponosni in jim čestitava za dosežen uspeh!

■ Andreja Šercer Robič in Tinka Fric Kočjaž

Delovna sobota

Sobota, 11. april, je bila za učence in učitelje OŠ Žužemberk delovna. Dan je bil malo drugačen kot običajni šolski dan. Prvi del dneva je bil namenjen potopisnemu predavanju našega bivšega učenca in Žužemberčana Igorja Brezovarja. Igor je človek, ki je sledil svojim otroškim sanjam in s svojim motorjem BMW prevozil svet. Ob fotografijah nam je doživel in na zanimiv način predstavil svoje popotovanje. Učenci so položili na srce, naj se učijo in potrudijo v šoli, saj je to ključ do uspeha, ter sledijo svojim sanjam.

Ker so ekološka ozaveščenost, čista šola in čista okolica ene izmed prednostnih nalog naše šole,

smo na ta dan na šoli organizirali očiščevalno akcijo, v okviru katere smo učitelji z učenci in nekaterimi starši očistili našo okolico. Učenci so bili razdeljeni v 35 skupin, ki so jih vodili učitelji, nekatere tudi starši. Vsaka skupina je bila zadolžena za eno območje. Na pomoč nam je stopila tudi občina, ki je poskrbela za vrečke za smeti, rokavice in odvoz

Podelitev bralnih priznanj 2015

279 učencev naše šole je letos osvojilo Župančičeva bralna priznanja. Četrtek, 28. 5. 2015, je bil za nas prav poseben dan. Učencem, ki so končali bralno značko, smo slavno podelili bralna priznanja. Letos smo medse povabili prav posebnega gosta - smučarskega skakalca, pomočnika direktorja pri zvezi FIS za smučarske skoke, jadrca in tudi pisatelja Mirana Tepeša. S svojim doživetim in zanimivim pripovedovanjem ob filmčkih in slikah nas je s svojo Skokico popeljal od Maldivov preko Šrilanke, Malajskega polotoka in Bornea do Filipinov, jadrli smo po Pacifiku, severu Avstralije in Indonezijskih otokih. Povedal nam je tudi veliko zanimivih stvari o geo-

grafiji, živalih na teh območjih ... Mlajši bralci so odšli še po poti našega znanega Suhkranjca Leona Štuklja, prebirali odlomke pravljic, ilustrirali... Dan je prehitro minil, želimo pa si več takih bralnih popotovanj. Miranu Tepešu se zahvaljujemo za obisk in upamo, da nas še kdaj obišče.

■ Tinka Fric Kočjaž

odpadkov. Čiščenje okolice je trajalo dve šolski uri, vsi pa smo k akciji zavzeto pristopili. Skupaj smo nabrali 55,75 vrečk smeti (skupine so nabrale od 1/2 do 4 vreč). Večina skupin je vreče za smeti odložila v zabojnike; šest vreč pa so skupine odložile in so jih odpeljali kasneje. Vsi, ki so pri akciji sodelovali, so bili pri delu zavzeti in pridni. Velika zahvala in pohvala gre staršem, ki so sodelovali pri naši očiščevalni akciji. Zahvaljujemo se naslednjim staršem: ga. Zdenki Barčič, ga. Nataši Pečjak, ga. Mileni Škrbe, ga. Katji Grubar, ga. Vesni Jaklič, g. M. Zaletelj, ga. Andreji Koncilja, ga. Anici Šuštar, ga. Jožici Štrasberger, g. Jožetu Primc in ga. Mariji Štepic. Vsem sodelujočim hvala. Še naprej bomo skrbeli za lepo in čisto okolico našega kraja.

Tinka Fric Kočjaž

Obiskali smo OŠ Marije Jurić Zagorke v Zagrebu

OŠ Žužemberk se tudi mednarodno povezuje. Letos smo prvič sodelovali v projektu Branje ne pozna meja/Čitanje ne poznaje granice. V okviru projekta smo v ponedeljek, 18. 5. 2015, učenci 7. a odšli v Zagreb, kjer smo se srečali s hrvaškimi učenci 8. e razreda OŠ Marije Jurić Zagorke, s katero smo sodelovali. Prebrali smo

delo hrvaškega pisatelja Božidarja Prosenjaka Divji konj, hrvaški učenci pa knjigo Dese Muck Sama doma. Tam smo spoznali veliko novih prijateljev, si ogledali mesto Zagreb in dobili nove izkušnje.

Najprej smo se kar dolgo peljali z avtobusom do meje, kjer smo se ustavili in policistka je pregledala naše osebne dokumente. Ko smo prispeli do šole, smo videli, da je ta šola zelo velika – ima okoli 750 učencev. Je tudi edina šola v Zagrebu, ki ima bazen. Presenečeni smo bili nad lepim sprejemom. Najprej smo predstavili drug drugemu knjigo, ki smo jo prebrali, in njenega avtorja. Nato smo se razdelili v skupine. Skupine so imele

različne naloge, npr. risanje stripa, prevajanje besed iz hrvaščine v slovenščino in obratno. V skupinah smo bili hrvaški in slovenski učenci. Delo po skupinah je bilo zabavno, včasih pa je manjšo težavo predstavljala komunikacija. Ugotovili smo, da so hrvaški učenci res nori na cedevito. Tako malico kot kosilo smo imeli dobro. Po kosilu smo se peš sprehodili še do splošne knjižnice. Tam nas je sprejela knjižničarka in hrvaška mladinska pisateljica Maja Brajko-Livaković. Izročila nam je svojo knjigo Nikomur ne povej, ki so nam jo kupili zagrebški učenci. Lepo nam je predstavila njihovo knjižnico.

Nato nas je čakalo težko slovo, saj smo vedeli, da se verjetno nikoli več ne bomo videli. Hitro smo si izmenjali kontakte in si pomahali v slovo. Tega izleta ne bomo nikoli pozabili. Dokazali smo, da branje in prijateljstvo res ne poznata meja in ovir.

■ Erika Mohorčič, 7. a

Obisk sedmošolcev na Srednji šoli Grm

Z učenci sedmega razreda smo danes, 7.5., obiskali SŠ Grm. Učitelji in učenci so nam predstavili delovanje srednje šole in vse poklicne možnosti, ki jih pridobiš, če se vpišeš v njihove programe. Razkazali so nam celotno veliko posestvo in pripravili za nas tri delavnice: ljudske obrti, kjer so učenci oblikovali izdelke iz slame, pri

kemijski delavnici so izdelali svoje zdravilne zeliščne tonike in kremice. Slaščičarska delavnica pa je učence popeljala v svet oblikovanja sladkih okraskov. Vrnili smo se z novimi izkušnjami, lastno-ročno narejenimi izdelki in polni vtisov lepega dneva.

■ Maja Mlakar prof. lik. ped.

Gibalne urice z miško Eli

Tudi letos nas je miška Eli spodbudila h gibanju. Haha, pa ne samo otroke. Tudi starši so z veseljem sodelovali pri gibalnih uricah.

Zimske mesece smo preživeli v telovadnici v Osnovi šoli, kjer smo imeli pripravljene različne oblike poligonov, na katerih smo vadili ravnotežje, plezanje in plazenje, skakanje, odziv, poskoke in še in še. Vsako srečanje smo začeli z uvodnimi dinamičnimi igrami, ki so nas dodobra ogrele, druženje pa zaključili z umiritvenimi igrami. Pa tudi masirali smo se.

Naša srečanja smo okronali z zaključnim pohodom, katerega cilj je bil Loka v Stavči vasi.

Skupina iz Žužemberka je pričela pohod na Loki v Žužemberku, dvorski otroci in starši pa izpred šole na Dvoru.

Da nam med potjo ni bilo dolgčas, smo pohod popestrili z nalogami. Preko ugank smo spoznavali travniške živali, tekmovali v nošenju otrok »štuporamo«,...

Ko pa smo se spustili v dolino tik pred ciljem, nas je pričakal razposajen pogled na dogajanje ob Krki. Dvorska skupinica je na cilj prispela malo pred žužemberško ekipo in si že privoščila kopanje ali vsaj namakanje nog v reki, igre na mivki ali počitek v senci.

Skupaj smo se pustolovsko lotili iskanja skritega zaklada – zasluženih medalj, seveda. Miška Eli je trud otrok nagradila s čisto pravimi zlatimi, srebrnimi, bronastimi medaljami, najmlajše pa obdarila z medaljami za sodelovanje. Seveda tudi sladko presenečenje ni manjkalo.

Naj povemo še to, da smo najbolj vzdržljivi vso pot prehodili tudi nazaj, kar pomeni, da so naše noge naredile malo manj kot 6 km. To pa ni kar tako, a ne?

Do prihodnjega leta, ko se zopet srečamo in skupaj pomigamo, pa vam kličemo v pozdrav vzklik miške Eli: HIP-HOP-HURA!!!

■ Urška Derganc

Humanitarna akcija "Košarica"

prinesli veliko prehrabnih izdelkov ter izdelkov za osebno higieno. Krožkarji RK na šoli so vestno praznili košarico ter razvrstili izdelke po škatlah. Skupaj se je nabralo lepo število izdelkov v vrednosti okoli 730 evrov. Vsi izdelki bodo razdeljeni socialno šibkejšim družinam iz našega kraja.

Za izkazano pomoč in solidarnost se vsem iskreno zahvaljujemo.

■ Petra Avguštin, mentorica RK

NAŠI ZNANI SUHOKRANJCI • NAŠI ZNANI SUHOKRANJCI

Rudolf Pečjak, pedagog in pisatelj (Hinje, 1891 – Ljubljana, 1940)

Rudolf Pečjak se je rodil 9. maja 1891 v **Hinjah**. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, nato prestopil na ljubljansko učiteljsko, kjer je izdal časopis Pripravniki. Uspešno je končal šolanje za učitelja v meščanskih šolah ter komercialno šolo.

Kot **učitelj** je služboval v Ribnici, Ljubljani in Trzinu. Bil je tudi **okrajni šolski nadzornik** v Kranju in **ravnatelj meščanske šole** v Šentvidu nad Ljubljano, **upravljal dve obrtni šoli** in bil zaslužen zlasti za razvoj mizarske obrti. Svoj pogled na šolstvo je razgrinjal v listih Slovenski učitelj in Meščanska šola. Kot glavni urednik knjige **Naša meščanska šola** je poudarjal pomen praktičnih spretnosti in pozitivnih vrednot. Napisal je tri knjige za pouk zgodovine (za 2., 3. in 4. razred), v sodelovanju pa sestavil čitanki za 3. in 4. razred.

Ustvarjal je **pesmi, črtice, igre** (Bratje Makarejci, Izidor in Anuška, Kraljična z mrtvim srcem), prevedel Japonske pravljice in spisal **povest Rokec**, ki govori o kmečkih uporih v Suhi krajini.

Deloval je kot režiser, predavatelj in pedagog bistrega razuma, predanega poklicu, domovini in slovenskemu jeziku.

Umril je l. 1940. Pokopan je v Ljubljani.

Njegovi sorodniki živijo po različnih krajih Slovenije. Njegov sin **dr. Vid Pečjak** je priznan psiholog in pisatelj, avtor številnih strokovnih in leposlovnih knjig.

OŠ Prevole je Rudolfu Pečjaku l. 2011 postavila spominsko ploščo v predverju šole in o njem izdelala raziskovalno nalogo. Med znane Suhokranjce je bil uvrščen l. 2015.

■ mag. Jelka Mrvar

Magda Kastelic Hočevar – intervju

Zelo vesela in počaščena sem bila, da je ravno mene doletela čast, da sem lahko opravila intervju z Magdo Kastelic Hočevar, dolgoletno učiteljico žužemberške OŠ, ustvarjalko, pesnico, veliko borko z ogromno volje in pozitivne energije ter mojo vzornico. K njej na obisk sem se odpravila na sončno nedeljsko popoldne. Sprejela me je z nasmehom na ustih, polna dobre volje in pozitivne energije.

Kakšne spomine imate na učiteljski poklic?

Zelo zelo lepe. Moja služba je bila hkrati tudi moj hobi. Nekateri ljudje to sicer težko razumejo, a tako je. Vsako obdobje je imelo svoj čar, vsaka generacija otrok je bila svojska. Veliko je bilo posebnih in lepih dogodkov. Ker nimam svojih otrok, sem življenje posvetila službi. Še vedno rada srečujem in spoznavam nove ljudi. Sem izrazito socialno in družabno bitje. Najlepše mi je, ko srečam kakšnega bivšega učenca ali učenko in čutim, da se me iskreno razveseli. Ali pa mi kaj lepega napišejo. Nedavno mi je preko facebook-a pisala bivša učenka, ki sem jo pred 20-imi leti učila v prvem razredu. Še vedno jo imam v spominu. Toplo mi je bilo pri srcu, ko sem prebrala njeno sporočilo. Posebno doživetje je bilo tudi, ko so prišle moje bivše učenke nazaj v službo kot moje sodelavke in smo obujale spomine na skupne dni. Kot učiteljica nisem nobenega šikanirala ali ga namerno prizadela, nikoli nisem prišla v večji konflikt s sodelavci, starši ali učenci. Vedno sem se postavila v njihovo kožo in pomislila, kako bi se jaz počutila

na njihovem mestu. Le enkrat se mi je zgodilo, da so me učenci skoraj spravili v jok. Bili so osmošolci (danes bi bili to učenci devetega razreda) in zgodilo se je pri uri likovne vzgoje. Nisem in nisem jih mogla umiriti, tako da sem šla iz razreda in jim naročila, naj me pokličejo, ko se umirijo. In res so me prišli poklicat, pa tudi umirili so se.

Ali bi se ponovno odločili za poklic učiteljice?

Vedno bi se odločila za ta poklic. Le kakšno stvar bi storila drugače. Ko sem se upokojila, mi je šlo 3 mesece še vedno vsak dan na jok, ko so šli otroci mimo bloka v šolo. Pogrešala sem tisto posebno vzdušje, vrvenje po hodnikih in šolski hrup. Vsake počitnice sem namreč težko pričakovala 1. septembra in začetek pouka, ko sem se ponovno srečala s sodelavci in novo generacijo otrok.

Kaj počnete sedaj?

Sedaj sem se navadila na lagodnejše življenje. Kar težko bi zjutraj ponovno odšla v službo. Sicer vstajam zgodaj, takrat ko gre moč v službo. Tudi nazaj v šolo bi šla, a le za krajši čas. Dolgčas mi ni nikoli, dan mi še prehitro mine. Imam še vedno veliko interesov, nekateri so se nekoliko spremenili, pridružili so se novi. Še vedno pišem pesmi. Brezplačno pomagam pri učenju kakšnemu otroku. Izdelujem nakit z različnimi tehnikami in iz različnih materialov. Zdaj pripravljam nakit za modno revijo manekenske šole Bernarde Marovt, s katero me je seznanila predsednica društva Lastovke (društva izseljencev, zdomcev in povratnikov), ki sem jo spoznala na eni od svojih predstavitev.

Ali boste tudi letos v sklopu trških dni izvedli spominsko uro Zalle Zarana?

Da. Letos sem povabila našo igralko Katarino Čas, vendar se je vljudno opravičila, ker ravno takrat snemajo slovenski film, tako da se ne bo mogla udeležiti. Je pa že sedaj obljubila, da pride naslednje leto. Namesto nje sem povabila drugo igralko, vendar naj ostane še skrivnost. Kot vsako leto bom tudi letos sodelovala pri otvoritvi Trških dni. Vedno zelo rada pomagam vsakomur, ne da bi pričakovala kakšno protiuslugo. Še vedno verjamem v rek, da se dobro z dobrim vrača in da zlo rodi zlo. Mogoče kratkoročno vedno ne drži, dolgoročno pa sigurno.

Kdaj je izšla vaša prva zbirka pesmi?

Čas zrelih trav je bila moja prva pesniška zbirka. Izšla je leta 2012. Je čisto osebno-izpovedna. Za izid pesmi sem se odločila, ko je »dozorel čas«. Celó življenje sem pisala pesmi, vendar nisem nikoli pomislila, da bi jih izdala. Nekaj ljudi, ki je prebralo pesmi, mi je dalo pozitivno kritiko. Ko sem dopolnila 50 let, sem se odločila, da gredo moje pesmi lahko med ljudi. Zavedam se, da sem s tem »razgalila« svojo notranjost in svoja najin-

MAVRICA ŽIVLJENJA

Kot mavrica so našega življenja leta, včasih bolj, včasih manj barvita, v lok nekega prostora in časa vpeta.

So obdobja s soncem radosti ogreta, nežna, burna, strastna, ognjevit, a tudi s stiskami in žalostjo prežeta.

Mavrica – lepota v dež in sonce ujeta, je v zatonu dneva najbolj slikovita, dve obzorji harmonično prepleta.

Moja mavrica je kot slikarjeva paleta, polna barv in odtenkov, ravna in valovita – kot se mi življenje kar naprej zapleta.

SREČA

Sreča je skrivnostna dama. Nikoli ne prihaja sama. V njeni senci varno skrita Mir in Zdravje ji sledita.

Sreča skromna je in zadržana, a je od vseh najbolj iskana. Nepredvidljiva, nevsiljiva, večkrat nedosegljiva.

Sreča je plemenita dama, Ljubezen je njena mama. Sreča ne sklepa kompromisov, drži svojih se predpisov.

timnejša čustva. 55 pesmi je izšlo za mojih 55 let. Razdeljene so v 5 sklopov. Zadnji sklop je najbolj obširen, gre za najbolj izpovedne pesmi. Pesmi sem pisala, ko mi je bilo najbolj hudo; so nekakšna psihološka terapija. Še vedno v pesmi prelivam tako srečo kot stiske.

Kakšni so bili odzivi ljudi na prvo zbirko?

Odzivi ljudi so bili zelo dobri. Izšlo je 800 izvodov, ki sem jih večino že podarila. Na predstavitvi v gradu je bilo polno meni dragih ljudi. Prišli so prijatelji od blizu in daleč, nekateri so bili pravo presenečenje. Mislim, da je bilo v grajski kleti toliko pozitivne energije, da se je širila še na dvorišče.

Izdali ste že drugo knjigo.

Tako je. Zelela sem si, da bi izšla pred novim letom, pa je naneslo tako, da je izšla januarja letos. V knjigi Voščim iz srca je zbranih preko 200 voščil za vse priložnosti. Opremljena so s fotografijami mojih izdelkov. Knjigo sem oblikovala sama, izdelke pa je poslikal fotograf Dejan Maver.

Ali boste izdali še kakšno knjigo?

Pripravljam novo zbirko pesmi z delovnim naslovom Pesmi upanja. Želim, da bi izšla proti koncu leta. Tudi te pesmi bodo izpovedne. S slikarko Ireno Polanec sem ostala v prijateljskih odnosih, zato bo opremila tudi naslednjo zbirko. Med nama se je stkala posebna vez. Prijateljske nitke so me povezale tudi z zakoncema Zupan iz Šentruperta. G. Jože mi je že pri prvi zbirki svetoval in me usmerjal, pa tudi vse nove pesmi gredo skozi njegovo strokovno sito.

Katere vaše dosežke bi še posebej izpostavili?

Bilo je polno drobnih uspehov, majhnih zmag, ki so počasi utonile v pozabo. Letos sem sodelovala na dobrodelnem natečaju v okviru revije Ona – oblikovanje večernih torbic. Izdelala sem lepo večerno torbico v črno-srebrni barvi, kombinacijo satena in kvačkanja. Vse so bile razstavljene v galeriji Kresija v Ljubljani in prodane, izkupiček pa je bil namenjen varnim hišam po Sloveniji. Sodelujem tudi na kakšnem literarnem natečaju, v TV kvizih ipd.

6. decembra lani sem imela na povabilo lastnika na Veseli Vasi predstavitev vsega svojega ustvarjanja v obliki kulturnega popoldneva. Tam sem predstavila svoje pesmi, izdelke in raziskovalne naloge. Prišlo je ogromno ljudi, čez 100 nas je bilo. Bilo je zelo lepo. Pogovor je suvereno vodila ga. Andreja Može, ki sem jo spoznala šele ob tej priložnosti, čeprav je domačinka. Ko sem bila še v službi, sem sodelovala z novomeškim RIC-om. Imela sem predavanja za učitelje po Sloveniji in tudi za zamejske učitelje v Gorici in Trstu na temo bogatenja besednega zaklada. Videokaseta o otrokovih pravicah, ki so jih moji učenci prikazali z risbo in ustvarjalnim gibanjem, je bila predstavljena na evropski konferenci v Oslu in v Prištini.

Bila sem članica Uredniškega sveta Založbe MK kar precej let, zunanja izvedenka na Inšpektoratu za šolstvo, strokovna vodja študijskih skupin. Vsega se niti ne spomnim. Za revijo Pil sem naredila približno pet prilog z Veselo šolo in nekaj prilagoditev. Imenovana sem bila tudi v državno veselošolsko komisijo, v kateri pa zaradi bolezni nisem niti začela delati.

Na Dolenjskem sem med prvimi dosegla naziv učitelj – svetnik.

Kaj je najbolj zaznamovalo vaše življenje?

Nedvomno bolezen. Bolezen mi je vse postavila na glavo. Ko zbolim, je vse potrjeno želji po ozdravitvi, in vse, kar je bilo prej na vrhu, potem zdrsne nižje. Vem, da ne bom nikoli več zdrava, si pa želim, da bi bila toliko močna, da bom prenesla vse, kar me še čaka v bodoče. Sem borka z velikim B. Vedno sem skušala prilagajati bolezen življenju, ne življenja bolezni. Bolezni sicer dolgo nisem sprejela, ko pa sem jo, sem začela osveščati ljudi o njej. Ko so imeli na Visoki šoli za zdravstvo v Novem mestu Dan zdravja, sem študentom vseh treh letnikov predavala o bolezni in predstavila operacijo. Ves čas je bila v dvorani smrtna tišina. Zelo aktivna sem tudi v društvu bolnikov Trepetlika. Zdaj sem urednica istoimenske revije. Danes ljudje že bolj poznajo to bolezen, več se o njej tudi govori. Za njo zbolim vedno več ljudi, starostna meja bolnikov se niža. Z morem se udeležujeva taborov v Izoli, pohodov Unity walks za osveščanje ljudi in ostalih aktivnosti. Ko sva se vračala s pohoda v Amsterdamu in sem šla po montažnem tunelu v letališko stavbo, sem pri hoji z letala pri vsakem spoju oz. »ovinku« zablokirala, mi rečemo »zamrznila«. Ko sem končno prišla do letališke zgradbe, sem rekla, da se sicer res vračam iz Amsterdama, vendar nisem zadržana in jim razložila o bolezni. Vsi so me poslušali. Tudi na ta način osveščam ljudi in se nekoliko razbremenim teže bolezni. O svojem življenju sem za svetovni kongres bolnikov z Dejanom Mavrom posnela kratek video, ki sem ga naslovila Med nebom in zemljo. Ogledati si ga je možno na na internetnem naslovu www.youtube.com/watch?v=uICDrH2ghxk.

Kako sedaj preživljate dneve?

Časa imam sedaj več, a mi ni nikoli dolgčas. Večinoma ustvarjam. Nikoli se ne uležem, ker se mi zdi škoda časa. Z morem še vedno obiskujeva plesni tečaj. Mož mi je v veliko oporo. On je moj angel varuh, moja svetla zvezda. Drugo leto bova praznovala 30 srečnih let najine poroke. Še vedno pravim, da je 31. maj (dan, ko sva se poročila) najlepši dan v mojem življenju. Če nimaš otrok, se na partnerja še bolj navežeš. Pri pomembnejših odločitvah ga

vprašam za nasvet, ker mi vedno dobro svetuje. Je človek, ki gleda na življenje bolj realno, jaz pa sem bolj sanjava.

Kakšni so vaši načrti za naprej?

Zadeti evro jackpot! Ha, ha! Ne, ne, šalim se. Ne delam dolgoročnih načrtov. Vsak dan v katerem se kolikor toliko dobro počutim, je uspeh. Želim biti še naprej aktivna in toliko pri močeh, da bom lahko še kaj dobrega naredila zase in za druge, predvsem pa za svoje najbližje.

Magdi želim ogromno zdravja in še mnogo ustvarjalnih trenutkov. Naj njen obraz pokriva smeh in iz nje še naprej veje taka pozitivna energija.

■ Tinka Fric Kočjaž

Foto: Magda

Dolenjska bogatejša za nov bibliobus

V Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto je v torek, 9. junija 2015, potekal slovesni podpis Pogodbe o financiranju in izvedbi projekta nakupa novega bibliobusa v letih 2015-2016 med Ministrstvom za kulturo, ki ga zastopa ministrica mag. Julijana Bizjak Mlakar, osmimi dolenjskimi občinami so-financerkami in Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto, ki bodo prispevale razliko do dejanske nabavne vrednosti.

Po šestnajstih letih so v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto, zaradi naraščajočega števila okvar starega bibliobusa in naraščajočih potreb uporabnikov, predvsem uporabnikov s posebnimi potrebami, starejših, otrok in prebivalcev oddaljenih krajev, ugotovili, da z obstoječim bibliobusom ne zmorejo več zagotavljati nemotene dejavnosti. Napočil je čas za zamenjavo, kajti obstoječi bibliobus je tehnološko zastarel in ga je potrebno opremiti s sodobnejšo opremo, prijaznejšo do obiskovalcev, še posebej do gibalno oviranih.

Z bibliobusom knjiga potuje tudi v roke uporabnikov s posebnimi potrebami, starejših, otrok in prebivalcev oddaljenih krajev.

S tem namenom so se prijavili na razpis Ministrstva za kulturo za nakup novega bibliobusa (financiranje in izvedba projekta bosta izvedena v letih 2015-2016) in pridobili za nakup bibliobusa 200.000,00€ državnih sredstev.

Od skupne ocenjene vrednosti novega bibliobusa, ki okvirno znaša 300.000,00 €, se je razlika v višini do 100.000,00 € oz. do dejanske nabavne vrednosti, ki bo znana, ko bo na javnem razpisu izbran dobavitelj bibliobusa, zavezalo sofinancirati osem dolenjskih občin (Novo mesto, Šentjernej, Žužemberk, Straža, Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice, Škocjan in Mirna Peč).

Nov bibliobus je nedvomno potreben zaradi uporabnikov, predvsem uporabnikov s posebnimi potrebami, starejših, otrok in prebivalcev oddaljenih krajev, saj bo veliko prijaznejši in dostopnejši, omogočal pa bo izposojanje kar 7000 enot knjižničnega gradiva. Skratka, nov bibliobus ni potreben zavoljo knjižnice, temveč zavoljo ljubiteljev knjig, ki kljub sodobnemu času zaradi najrazličnejših razlogov ne morejo dostopati do knjižnice.

V letu 2014 je bibliobus obiskoval 60 različnih postajališč v 10 občinah, obiskalo pa ga je kar 11.025 uporabnikov. Na postajališčih je bil uporabnikom na voljo 609 ur, z njim pa so prevozili 8.638 km.

Ob podpisu pogodbe z župani in predstavniki osmih dolenjskih občin ter direktorjem Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto je ministrica povedala, da je dostop do knjig izrednega pomena za razvoj družbe. Bralna kultura na Slovenskem je namreč v precej slabem stanju, saj kar 42 odstotkov njenih prebivalcev sodi med nebralce, ki na leto ne preberejo niti ene knjige. Hkrati pa je opozorila, da se nizka bralna kultura odraža tudi v stanju demokracije, predvsem v sposobnosti delovanja v demokratičnih procesih in uveljavljanju pravic. Seveda gre tudi za ohranjanje materne jezika, ki je steber kulture. Ta pa je steber narodne identitete in narodovega blagostanja, se še zavedajo na ministrstvu.

Po podpisu pogodbe z župani in predstavniki osmih dolenjskih občin ter direktorjem Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

Po podpisu pogodbe se je ministrica v spremstvu županov, predstavnikov občin in direktorja Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto sprehodila po novomeški knjižnici, kjer je bila še posebej navdušena nad Komeljevo spominsko sobo in domoznansko čitalnico, vsekakor pa veliko manj nad nedokončanimi prostori, namenjenimi domoznanski dediščini ter prireditveni dejavnosti, ki pa zaradi nedokončanosti že vidno propadajo.

■ Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Splošna knjižnica posega v vse pore posameznikovega življenja in mu s svojo paletto storitev ponuja novo znanje, vedenje in vedno večje osebno bogastvo prav vsak trenutek njegovega življenja.

Uvedba članarine

V času globalne krize se pri izvajanju svojega poslanstva vse več knjižnic srečuje z zmanjševanjem finančnih sredstev, kar močno vpliva na trajno in nemoteno izvajanje redne knjižnične dejavnosti. V Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto smo vse do sedaj zmogli uspešno uresničevati naše poslanstvo v lokalnem okolju brez članarine. Danes žal temu ni več tako.

S prvim julijem 2015, kot ena zadnjih knjižnic v Sloveniji, uvajamo članarino, da bomo lahko s tem dodatnim virom financiranja še naprej v celoti uresničevali naše poslanstvo.

Uvedbo članarine kot dodatnega vira financiranja ves čas podpira svet zavoda, zato verjamemo, da jo boste z veliko mero razumevanja podprli tudi vi.

- Sredstva za nakup knjig in izvajanje rednega programa.
- Sredstva, pridobljena s članarino, bomo namenili nakupu knjižničnega gradiva in nemotenemu izvajanju rednega programa.
- Še naprej brezplačne storitve za mlade, invalide in socialno ogrožene.

Letna članarina Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto znaša deset evrov za zaposlene ter šest evrov za upokojeince in študente, kar je med najnižjimi članarinami knjižnic v Sloveniji.

Še naprej bodo storitve knjižnice brezplačne za mlade do 18. leta starosti, brezposelne, invalide in prejemnike socialne pomoči. Uporabniki Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, njenih krajevnih knjižnic ter bibliobusa, ki jim v tekočem koledarskem letu poteče članstvo, bodo ob podaljšanju članstva članarino poravnali po veljavnem ceniku.

Novost: Daljši rok izposoje! Rok izposoje gradiva je s 1. julijem 2015 tri tedne (21 dni) in ne več le dva tedna (14 dni), z možnostjo enkratnega podaljšanja.

Za vsa dodatna vprašanja, predloge in dileme nas lahko pokličete na telefonsko številko 07/393 46 00 ali nam pišete na e-mail: knjiznica@nm.sik.si.

LITERARNI KOTIČEK

V 58. številki Suhokranjskih poti nadaljujemo s predstavitvami besedil avtorjev, ki so pisali o Suhi krajini. S tem želimo krepiti rodoljubje, poznavanje krajev in kulture v naši lepi deželi ob Krki. Tokrat objavljamo 2. del Spominov na Zafaro – našega znamenitega olimpijca Leona Štuklja.

Leon Štukelj: Spomini na Zafaro 2. del

Vabila jo je k sebi na Reko sestrčna Liza, ki se je pisala »DeOtto«.

Liza je bila hči Elizabete Müllner/tako je priimek zapisan v krstnih bukvah/, hčere iz drugega zakona maminega deda Matije Müllnerja, rojenega v Zafari dne 2.2.1784; poročen je bil z Marijo Lavtar iz Zagradca, umrl pa je 4.12.1860, tedaj v 77. letu.

Hči Elizabeta je bila rojena 16.8.1835, se je odselila na Reko, se tam poročila z mornarjem DeOttom in mu rodila hčer Lizo.

Iz podatkov, ki so mi na voljo, sklepam, da sta bila iz prvega zakona Matije Müllnerja in žene Lavtar Marije mamin oče in še en njegov brat z imenom Matija, rojen 19.1.1814, iz drugega zakona z Marjeto Ferlin pa Jožef, rojen 31.1.1827, Gašper, rojen 5.1.1829, Jožefa, rojena 24.2.1832; Jera, rojena isti dan kot Jožefa in sta tedaj dvojčki ter Lizina mati Elizabeta.

Mamin oče Franc je bil poročen z Marijo Zupanc iz Znojil, rojeno 30.9.1835, umrlo 12.10.1887/52 let/, tedaj 34 dni po moževi smrti.

Spominjam se, da mi je mama o tej zaporedni smrti staršev z bridkostjo pravila. Oba sta umrla za pljučnico.

Skromni podatki Müllnerjevega rodovnika še povedo, da sta bila starša maminega deda Matije Müllner, rojen 1.2.1751 v Zafari, in Katarina Škace, starša tega Matije pa Luka Müllner in žena Ana. Več pa ni znanega.

Pri ženah Katarini Škace in Mariji Lavtar so določene nejasnosti, verjetno pa so gornje navedbe pravilne.

Liza je bila zelo lepo dekle. Lepota trideset let mlajšega dekleta je zavedla vdovelega lekarnarja Prodama na Reki, da jo zasnuje in nato poroči. Prodama se je štel za Italijana, čeprav priimek po očetu kaže na hrvaško poreklo. Svoji mladi ženi je nudil udoben meščanski dom, ki so ga imeli samo bogati ljudje. Gospodinjstvo sta oskrbovala do maminega prihoda kuharica in hišna, Liza, ki je bila bolj nežne konstrukcije, pa si je želela, da bi k njej prišla mama, ki je bila njena družabnica, obenem pa bi nadzirala gospodinjstvo.

Lizina želja je morala biti lekarnarju Prodamu kar všeč, saj bi dobil v hišo ženino sorodnico in

zanesljivega človeka za gospodinjstvo; zato sta jo oba sprejela in tako obravnavala ves čas njene bivanja pri njima kot sorodnico in Lizino prijateljico.

Prodama je imel v svoji hiši konje in sta se z Lizo dnevno vozili čez korzo na sprehod; ljudje so pri tem lepo, mlado ženo uglajenega lekarnarja in njeno spremljevalko prijazno in spoštljivo pozdravljali.

Liza je Prodamu rodila dva sina: Attilia in Gvidona. Oba sta študirala in je bil Attilio doktor inženir elektrotehnike, Gvido pa jurist in kasneje menda sodnik apelacijskega sodišča na Reki. Prvi se je štel za Italijana, drugi pa za Hrvata. Značilno za čas in kraj ob meji.

Mama je ostala v tej hiši osem let. Ob prihodu na Reko je bila stara 19 let. Ker je bila rojena 1864. leta, je čas njenega bivanja vpadal v obdobje od leta 1883 do 1891, tedaj v njeno najlepšo dekliško dobo.

Zato se ni čuditi, da so jo dogodki in doživetja pri Prodamovih povsem zasvojili in se ji neizbrisno vtisnili v vse njeno življenje.

Stik s to meščansko družino je bil zanj visoka življenjska šola.

Menim, da se imamo vsi trije otroci zahvaliti tej šoli in maminemu intenzivnemu sprejemanju skrajno urejenega družinskega življenja v Prodami hiši, da sta tudi v naši družini vladala red in medsebojna ljubezen, pa tui stremenje k višjemu in boljšemu. Večkrat je nas otroke opozarjala, da se naj marljivo učimo, da bo nam bolje v življenju, kot pa ga nam moreta nuditi z očetom. Njena pripovedovanja o dogajanjih v tej njeni lepi dekliški dobi na Reki so bila zanimiva, znala pa jih je tudi zanimivo pripovedovati. Nepozabna jim je bila operna predstava operete »Gioconda« Amilcara Ponchiellija, ki jo je slišala, ko sta z Lizo obiskovali operne predstave ob gostovanju potujočih italijanskih gledališč.

Naučila pa se je medtem še dokaj dobro italijanskega jezika in sploh oblikovala svoj pogled na svet in življenje, kar je kasneje vztrajno prenašala na nas otroke.

Z Lizo in njenima sinovoma je medtem nekajkrat za več dni obiskala Zafaro, svoj in Lizine

matere rojstni kraj, na kar se je pozneje rad spominjal tudi Attilio v pogovoru s sestro Irmo. V Zafari je doživljal kot mestni otrok naravo res od blizu in tega ni mogel pozabiti.

Attilia nisem poznal, prav tako ne moja mlajša sestra Pola. Poznala pa ga je sestra Irma. Ne spominjam se več njenega pripovedovanja, kdaj in kje se je z njim srečala. Opisovala ga je kot zelo pristranskega in komunikativnega človeka. Na Reki je imel trgovino z električnim blagom. Bil je poročen in je imel tri hčere z zvenečimi italijanskimi imeni. S pojavom Musolinija se je opredelil zanj in za njegov fašizem, kar ga po D'Annunzijevem vkorakanju na Reko za nekaj časa celo povzdignilo na viceguvernersko mesto Reke in do odlikovanja »comedattore«. Po zlomu fašizma se je preselil v Rim in tam tudi umrl.

Kdaj je umrla Liza, ne vem; vsekakor po odhodu mame z Reke. Umrli je za jetiko, ki je tiste čase neusmiljeno morila ljudi.

Tudi ne vem, kdaj je prišla na Reko mamina tri leta mlajša sestra Johanca /roj. 10.6.1867/. Domnevam, da je takrat še živela Liza.

Nikoli nisem namreč prej razmišljal o tem, da si bom te spomine kdaj zapisoval in zato nisem natančneje spraševal edinih virov o dogajanjih, to je mame, tete Johance in sestre Irme. Medtem so že vse tri mrtve in s temi zapisi rešujem našemu spominjanju samo še to, kar tu navajam.

Končno je morala tudi Johanca z rojstnega grunta v svet in si tam poiskati delo za življenje.

Johanca je kot 20-letno dekle rodila sina Alfonza /roj. 5.5.1887/ izven zakona. Nezakonski oče je bil neki Lazar, nekdanji uslužbenec fužin na Dvoru. Njega sem osebno poznal, ker je bil nekajkrat, ko je že bil v Ljubljani, v obisku pri nas v Novem mestu. Z mamom sta se poznala, in kot se spominjam, tudi dobro razumela. V Ljubljani je bil v službi pri znani firmi Tonnies. Spominjam se ga kot zelo mirnega in uglajenega človeka. Kazalo je, da je bil v dobrem položaju. O teti Johanci se v moji navzočnosti ni nikoli govorilo, pač pa vem, da je Alfonza priznaval za svojega sina, morda zanj tudi kaj skrbel. Mama je verjetno upala, da ga pridobi za poroko z Johanco. Tako razmišljam danes. Tudi o tem nismo nikoli govorili.

Z Alfonzom sem se enkrat srečal med prvo svetovno vojno na Dunaju, kjer sem služil vojake. Menda je bil nekje v bližini Dunaja zaposlen kot tehnik, zagotovo pa ne vem, kaj je bil res po poklicu. Tudi njega, 27-letnega, je pokopala jetika. S teto Johanco smo vsakokrat govorili o njem, kadar smo se srečali. Z Irmo pa si je celo dopisoval.

Ker je bila Johanca bistro in pošteno dekle, se je kmalu uveljavila pri družinah, ki so iskale takšne pomočnice. Sčasoma so ji zaupale vodenje in nadzor nad gospodinjstvom, s tem pa so se ji tudi povišali dohodki.

Poslednja njena služba gospodinje je bila pri znani slovenski in bogati družini Gorupovih na Reki.

Moja mama in vsa naša družina je bila s teto Johanco ves čas njenega bivanja na Reki v prisrčnem sorodstvenem razmerju. Ona je obiskovala nas in mi njo, zlasti pa je bila v stalnem stiku z

Irmo po njeni in Julijevi preselitvi z Dunaja v Ljubljano leta 1923.

Po upokojitvi je živela na Reki v svojem stanovanju, nekaj let pred smrtjo pa se je preselila v dom upokojencev in tam umrla leta 1953 v starosti 86 let. Do zadnjega je hodila in imela dober spomin.

Z Lidijo sva jo obiskala v poletju leto pred smrtjo in jo peljala k božjepotni cerkvi na Trsat. Ker je bila verna, jo je ta obisk vidno osrečil.

Pokopana je na reškem pokopališču.

Po njenem pogrebu sva z Lidijo poiskala grobnico Prodamove družine, v kateri je pokopana tudi naša sorodnica Liza; ugotovila sva, da ni več oskrbovana, kar kaže na to, da so vsi njeni člani pomrli.

Gotovo tudi dva Prodamova sina iz prvega zakonca, od katerih se je eden imenoval Arturo, za drugega pa sem pozabil, čeprav je mama o njima

večkrat govorila. Arturo je bil lekarnar v Budimpešti in se je šel za Madžara, drugi pa je tudi bil študiran človek, ne vem pa, kje je živel in kaj je bil njegov poklic.

Različno narodnostno opredeljevanje Prodamovih sinov najzgovorneje priča o takratnih narodnih in političnih razmerah na Reki.

Avstro-Ogrska pogodba iz leta 1867 je namreč popolnoma spremenila državnopravni značaj mesta. Avstrija je mesto kratkoma izročila Ogrski pod suverenost njene krone, s tem omogočila Madžarom izhod na morje, Reko pa prepustila poleg že neizprosno italijanskemu še drugemu, madžarskemu faktorju asimilacije njenega prebivalstva.

Zgleden primer za to so Prodamovi otroci.

(se nadaljuje)

PIKNIK NA VALOVIH KRKE

Prostovoljno Gasilsko društvo Dvor
organizira tradicionalni

Piknik na valovih Krke
z ansamblom Vikend,
ki bo v soboto, 1. avgusta 2015.

Vabljeni!

POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE POLICIJA SVETUJE

Na območju občine Žužemberk smo policisti s PP Dolenjske Toplice v času od 21. 3. 2015 do 6. 6. 2015 obravnavali 18 kaznivih dejanj, od katerih je bilo:

- 13 tatvin,
- 2 veliki tatvini (vlomi),
- 2 goljufija,
- 1 povzročitev lahke telesne poškodbe

V porastu so kazniva dejanja tatvin živali s pašnikov, ki jih storilci izvršujejo v nočnem času. Tako so občanu z Brezove Rebri s pašnika odtujili najprej konja in nato še kravo, dvema občanoma iz Velikega Lipovca so s pašnika odtujili vsakemu po eno telico, brez telice je ostala tudi občanka s

Podlpe, neznani storilci so tudi njej telico odtujili s pašnika.

Občanu iz Velikega Lipovca so na pašniku, ki se nahaja od Velikega Lipovca proti Soteski, skušali odtujiti telico, pri čemer so prerezali električnega pastirja, a so iz neznanega vzroka od storitve kaznivega dejanja odstopili. Neznanci so si nekaj dni zapored v večernih urah ogledovali tudi brejo kobilo na pašniku na Cviblju v Žužemberku, bili pa so z osebnim avtomobilom znamke audi črne barve. Lastnik kobile je pravočasno posumil na namere neznancev in kobilo s pašnika umaknil. Vse občane, ki imajo na pašnikih ali doma živino, opozarjamo na večjo previdnost in pozornost na

dogajanje v njihovi okolici, ob pojavu sumljivih vozil in oseb, ki si živali seveda najprej ogledajo, pa nemudoma obvestijo policijo na št. 113.

Kaznivi dejanji vloma v stanovanjsko hišo sta bili storjeni v Mačkovcu pri Dvoru in Sadinji vasi, tatvine pa so bile storjene v Malem Lipju, kjer je bil odtujen denar, na Petrolu na Dvoru je neznani storilec odtujil gorivo, v Žužemberku so v razmaku nekaj dni iz osebnega avtomobila odtujili obe registrski tablici, brez registrske tablice je ostal tudi lastnik priklopnega vozila na Dvoru, med Žužemberkom in Dvorom pa je bil odtujen prometni znak.

Nekoliko so v porastu tudi kazniva dejanja tatvin lesa oz. gozdnih tatvin, ko storilci v tuji gozdni parceli, včasih kar v sosedovi, podrejo in si prilastijo predvsem bukova drevesa, pri čemer si izberejo tista najlepša. Takšne tatvine so bile na območju občine Žužemberk tri.

Še vedno pa imajo storilci kaznivih dejanj najraje denar in zlatino. Čeprav je vlomov in tovrstnih tatvin nekoliko manj kot v prvih treh mesecih letošnjega leta, previdnost ni odveč. Večina izmed nas bo v poletnih mesecih namreč odšla na zaslužen oddih, večina verjetno na obalo, nekateri v hribe, drugi ob jezera in reke, domovi pa bodo takrat seveda prazni. To vedo tudi storilci kaznivih dejanj, vedo pa tudi to, kje v stanovanju ali hiši iskati zlatino in denar. O tem in o nasvetih za preprečevanje takšnih kaznivih dejanj smo obširneje pisali v prejšnji številki Suhokranjskih poti. Svetujemo vam tudi, da občasno pogledate tudi okoli sosedove hiše ali vikenda, če veste, da jih ni doma, in popazite tudi na njihovo premoženje in jih tako obvarujete neprijetnih presenečenj, ko se vrnejo domov.

V dobi računalništva verjetno skoraj ni človeka, ki ne bi imel Facebook profila. Policisti vas ob tem opozarjamo, da na Facebooku ali drugem podobnem portalu nikakor ne objavljate, kdaj in za koliko časa odhajate na dopust, nikoli ne omenjajte svojega naslova in drugih osebnih podatkov. Tistim prijateljem na Facebooku, s katerimi se tudi osebno dobro poznate, boste to tako ali drugače sami povedali, drugih pa se to ne tiče. Tudi na internetu in s tem na Facebooku namreč preži vedno več nepridipravov, ki zelo dobro obvladajo delo z računalnikom in prav mogoče je, da bo kakšen računalniški strokovnjak brskal prav po vašem Facebook profilu. Morda je z lažnim profilom celo med vašimi »prijatelji«. In na široko se bo nasmejal, ko bo zagledal na internetu fotografijo vašega doma, vaš naslov ter prebral, kdaj in za koliko časa odhajate na dopust. V času, ko boste vi na brezskrbnem oddihu nekje na obali, si bo v vašem domu, v katerega bo seveda vlomil, postregel z vsem, kar se mu bo zdelo vrednega ter vas olajšal za vaše dragocenosti.

Policisti s PP Dolenjske Toplice vam vsem želimo prijetno, predvsem pa varno dopustovanje, kjerkoli že boste ter srečno vožnjo, kamorkoli se boste namenili. Ob tem ne pozabite na svojo varnost, v prometu pa tudi na varnost drugih udeležencev v prometu.

V kolikor kljub vsej previdnosti vseeno postanete žrtev kaznivega dejanja, obvestite policiste na PP Dol. Toplice na tel. št. 07 3843890, po elektronskem naslovu pp_dolenjske_toplice.punm@policija.si ali na številko 113.

V kolikor pa želite, da se vodja policijskega okoliša zgledi pri vas doma, ker ste postali žrtev kaznivega dejanja, potrebujete pomoč ali nasvet policije, imate konkretne varnostne probleme na območju vaše lokalne skupnosti, želite predlagati ukrepe ali dejavnosti za izboljšanje varnosti v vašem okolju ali ker želite neformalni razgovor, pa lahko pišete na elektronski naslov edvard.kramar@policija.si.

VODJA POLICIJSKEGA OKOLIŠA

■ Edvard Kramar

Otrok – policist za en dan

Policisti s PP Dolenjske Toplice v PU Novo mesto smo dne 13. 5. 2015 izvedli preventivni projekt Otrok – policist za en dan, namenjen šestošolcem osnovnih šol z devetletnim šolskim programom.

V projektu so sodelovali trije učenci šeste razreda OŠ Žužemberk v občini Žužemberk, Rok Struna, Matic Longar in Nejc Ule. Učence sta sprejela pomočnik komandirja PP Dolenjske Toplice, Tomaž Agnič ter vodja policijskega okoliša Edvard Kramar. Učence so seznaili z vlogo policije v družbi pri zagotavljanju varnosti ljudi in premoženja, v spremstvu vodje policijskega okoliša Edvarda Kramarja, ki jim je pojasnil naloge, ki jih opravljajo policisti (dežurni policisti, policisti v patruljah, vodje policijskih okolišev, kriminalisti ter tudi vodstvo policijske postaje), pa so si ogledali prostore policijske postaje, službena vozila in opremo, ki jo policisti uporabljajo pri svojem delu.

Pri tem jim je VPO Edvard Kramar razdelil majice in kape z napisom otrok policist za en dan, v katere so se preoblekli in so jim ostale v trajno last.

Učenci so preizkusili nekaj policijske opreme, kot so neprebojni jopiči in čelade, spoznali pa so tudi postopek jemanja prstnih odtisov oziroma daktiloskopiranja osumlencev kaznivih dejanj.

Po ogledu Policijske postaje, voznega parka ter seznailitvijo z delom policistov so učenci z VPO Edvardom Kramarjem odšli na teren. S službenim vozilom so se odpeljali v Stražo, kjer so se za nekaj časa pridružili policistki Katarini Grmovšek in občinski redarki Karmen Cesar, ki sta skupaj opravljali kontrolo prometa. Ravno ta dan je namreč potekal poostren nadzor nad uporabo varnostnih pasov.

Seznaili so se s postopkom policistov, pri katerem policist preveri ustreznost in veljavnost voznškega in prometnega dovoljenja ter kako se opravi preizkus alkoholiziranosti z elektronskim alkoktestom. Videli so tudi, kako se vozniku izreče globa za storjen prometni prekršek. Ravno takrat sta namreč policistka in občinska redarka izrekli globo dvema voznikoma, ki sta storila prometni prekršek in dobila plačilni nalog.

Zatem so se učenci z VPO Edvardom Kramarjem odpeljali v Žužemberk, kjer so skupaj opravljali meritve hitrosti vozil z laserskim merilnikom. Učenci so spoznali laserski merilnik, njegovo delovanje ter pravilno uporabo.

Tudi sami so se lahko preizkusili v merjenju hitrosti mimo vozečih vozil in bili pri tem zelo uspešni. Prehitre voznike bi namreč z lahkoto izmerili.

Učenci so »službovanje« s policisti zaključili v prijetni senci pri Korenovih, kamor jih je VPO Edvard Kramar ob koncu povabil na sok in sladoled. Pokramljali so o svojih novih doživetjih tega dne ter od Edvarda Kramarja dobili odgovore na vprašanja, ki so mu jih zastavili, nato pa jih je odpeljal v šolo, kjer so se poslovili in nadaljevali s poukom.

■ Edvard Kramar

Gnojenje z digestatom iz bioplinarn

Kmetom iz okolice bioplinarnih naprav (BP) se v zadnjih letih pogosteje ponuja ostanek iz bioplinarn - digestat, za potrebe gnojenja rastlin. Kdaj in kako je digestat možno uporabiti za gnojenje rastlin ter pod kakšnimi pogoji, želimo osvetliti v naslednjem prispevku. Na območju Dolenjske se občasno na trgu pojavlja poltekoč ali tekoč material, imenovan digestat ali pregnito blato, kadar gre za gnojilo iz bioplinarnih naprav, ki delujejo po predpisu, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov.

Kmet, ki se sreča s ponudbo digestata, pogosto vidi predvsem njegovo cenovno ustreznost, ko ga primerja z drugimi gnojili, ter vrednosti hranil, ki so potrebna za rast kmetijskih rastlin. Manj pa je pozoren na pasti, ki so v taki ponudbi po navadi bolj prikriti. Pri takem nakupu je bistvena pozornost na ustrezne deklaracije, ki morajo spremljati digestat, ki se prodaja. Kmet pa mora poznati tudi potrebno vodenje evidenc na kmetiji, ki se s takim nakupom začnejo. Zaradi zakonodajne zahtevnosti zato vsakemu potencialnemu uporabniku digestata priporočamo predhodno razgovor s kmetijskim svetovalcem, ki kmetu pomaga preveriti ustreznost celotne dokumentacije, še preden se izvrši nakup digestata ali vnos v tla. Bistvene zahteve so sledeče:

Kmetijsko gospodarstvo, ki uporablja kupljena ali izven lastnega kmetijskega gospodarstva pridobljena organska gnojila, bo moralo imeti **nakup digestata izkazan s pisnim dokazilom, ki ga predstavlja izpolnjen poseben (B1) obrazec v okviru subvencijske vloge in mora biti obvezno posredovan na ARSKTRP, letos najkasneje do 15. novembra 2015.** V primeru uporabe digestata veljajo zahteve navzkrižne skladnosti, torej za vse vlagatelje kmetijskih subvencij. Zahteve izhajajo s področja ravnanja z nitrati, saj se digestat obravnava kot **tekoče organsko gnojilo**, za katerega veljajo časovne in količinske omejitve pri vnosu v tla.

Ali je digestat primerne kakovosti za vnos v tla, lahko kmet vidi le iz **deklaracije, ki mora nujno spremljati vsako pošiljko (cisterno) materiala. Kmet mora ta dokument dobiti na vpogled, ga pregledati, oz. prinesiti na vpogled svojemu kmetijskemu svetovalcu.** Na kmetijskih zemljiščih je dovoljena **le uporaba digestata 1. kakovostnega razreda, ki je proizvod.** Tak status digestat pridobi, če se v bioplinarni uporabljajo ustrezne vhodne surovine. Vsak predelovalec je dolžan ob prodaji digestata **izdati (predložiti) predpisano deklaracijo** vsakemu uporabniku. Na deklaraciji predelovalec in prevzemnik s podpisom potrjujeta oddajo oz. prevzem količine digestata. Poleg tega pa so navedene še vrste biološko razgradljivih odpadkov, iz katerih je proizveden digestat, primernost oz. neprimernost za ekološko kmetijstvo ter največji dovoljeni vnos digestata na kmetijsko zemljišče. Naveden je tudi izvajalec nadzora kakovosti digestata, z datumom vzorčenja in številko analize ter izveček pomembnejših parametrov iz analize. Med drugimi je podan tudi **delež dušika iz živinskih gnojil**, ki se izračuna po predpisani enačbi. Brez podpisov deklaracija ni veljavna.

Naslednji pomemben pogoj za uporabo dige-

stata je **stanje v tleh, kamor se želi digestat vnesti (gnojiti).** Ta zemljišča morajo biti predhodno pregledana, ali so primerna za vnos digestata. Treba je **opraviti predhodno analizo**, ki temelji na posebnem postopku jemanja vzorcev tal, ki ga izvedejo pooblaščenice organizacije. Seznam pooblaščenih organizacij je naveden na spletni strani ARSO: www.arso.gov.si. Analiziranje tal mora potekati v skladu z metodologijo vzorčenja, merjenja in analiziranja iz predpisa, ki ureja obratovalni monitoring pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla. Tako analizo je potrebno opraviti vsakih 10 let.

Šele na podlagi takih analiz in ustreznih deklaracij lahko kmetijski svetovalec izdela gnojilne načrte, ki vsebujejo naslednje podatke:

- Podatke o vsebnosti hranil iz analize tal (celokupni dušik, celotni fosfor, celotni kalij).
- Podatke o vsebnosti hranil in kemijskih onesnaževal v digestatu iz deklaracije.
- Podatke o kmetijski pridelavi.
- Največji dovoljeni letni vnos suhe snovi, ki ne sme presegati 8 t/ha v povprečju petih let, če gre za digestat, ki vsebuje več kot 20% suhe snovi.

- Dopustni vnos dušika, da ni presežen največji dovoljeni letni vnos iz predpisa, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.
- Dopustni vnos nevarnih snovi v tla, da ni presežen največji dovoljeni vnos teh snovi iz uredbe.

Uporabnik digestata je zavezan, da hrani deklaracije, rezultate analiz tal in gnojilne načrte najmanj 10 let. Uporabnik digestata, ki le-tega ne uporablja v skladu z zakonodajo, je lahko kaznovan z globo do 4100 € za prekršek.

Gnojenje z digestatom iz BP, ki se pojavlja na trgu pri nas, še vedno predstavlja novost za kmete, ki bi ga želeli uporabiti kot gnojilo. Dogaja se, da kmetje ne poznajo potrebnih pogojev za vnos digestata na svoja zemljišča niti niso pozorni, če je digestat ustrezno deklariran kot tržno blago. Posledice tega plačujejo ob inšpekcijskih pregledih na kmetijah, kar lahko pripelje tudi do znižanja subvencij. Glede na ugotovljene probleme pri rabi digestata na kmetijah je zato nujno predhodno posvetovanje s kmetijskim svetovalcem, ki bo podrobneje predstavil, pod kakšnimi pogoji je vnos digestata na zemljišče ustrezen.

■ Mateja Strgulec, KGZS Zavod NM

Izpostava Trebnje
Temeniška pot 1, 8210 Trebnje
Tel.: (07) 34 60 673, 051 692 401
E-pošta: polona.senicar@siol.net
Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

SPOŠTOVANI!

Obveščamo vse nosilce kmetijskih gospodarstev ter ostalo zainteresirano javnost, da bo z dnem **8. 7. 2015** v Žužemberku zopet začela delovati dežurna pisarna KGZS Zavoda Novo mesto Izpostave Trebnje (Kmetijska svetovalna služba). Pisarna bo odprta **vsako sredo od 8. 7. 2015 dalje v času od 8:00 do 12:00 ure v prostorih KZ Trebnje nad samopostrežno trgovino v Žužemberku, Grajski trg 3, 8360 Žužemberk.**

V času od 20.07. do 09.08.2015 bo zaradi koriščenja letnega dopusta dežurna pisarna v Žužemberku ZAPRTA!

Za vse informacije sem vam na voljo na tel. št. 07/ 34 60 673; 051 692 401 ter e-mail polona.senicar@siol.net (Polonca Seničar).

Prav tako bo za vse informacije v zvezi z DOPOLNILNIMI DEJAVNOSTMI IN DRUŠTVI **vsako sredo od 8. 7. 2015 dalje v času od 7:30 do 12:00 ure v prostorih Izpostave Kmetijske svetovalne službe Trebnje, Temeniška pot 1, 8210 Trebnje** na voljo svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti Terezija Lavrič (tel.: 07/ 373 05 96; 051 687 821 ter e-mail lavric@siol.net).

V času od 20.07. do 04.08.2015 bo zaradi koriščenja letnega dopusta svetovalka odsotna.

■ Lep pozdrav, Polonca Seničar, kmetijska svetovalka

Redarka opozarja lastnike psov

Medobčinski inšpektorat in redarstvo dobivata vse več pritožb krajanov nad psi, ki se prosto gibajo po naseljih, predvsem vaških. Ti povzročajo, predvsem pri otrocih in starejših občanah strah in občutek ogroženosti. Zakon o zaščiti živali v 3. odstavku 11. člena določa, da mora

- skrbnik psa na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu,
- in za neupoštevanje tega je določena globa v razponu od 200 do 400 evrov, ki jo lahko izreče občinska redarka.

V istem zakonu, v 12. členu, pa je določeno, da morajo skrbniki nevarnih psov zagotoviti fizično varstvo psov na enega izmed naslednjih načinov:

- da so psi na povodcu in opremljeni z nagobčnikom,
- da so zaprti v pesjaku ali objektu,
- da so v ograjenem prostoru z ograjo, visoko najmanj 1,8 m, ki je na vhodu označen z opozorilnim znakom.

Nevarnega psa ni dovoljeno zaupati v vodenje osebam, ki so mlajše od 16 let.

Za neupoštevanje tega določila je globa v razponu od 800 do 1200 evrov, pristojnost nadzora nad določilom ima policija. V kolikor pa bom kot občinska redarka zaznala neupoštevanje navede-

nih določil na terenu, bom podatke o kršitvi odstopila pristojnemu organu, torej policiji.

Z vašim sodelovanjem zlahka pripomoremo k prijetnejšemu in varnejšemu okolju! Pokličite nas na 07/3945-194 ali pa pišite na inspektorat@dolenjske-toplice.si.

■ Karmen Cesar, občinska redarka

Ko se ponovno sklenejo poti...

Po petdesetih letih ponovno zbrani skupaj!

»Se spomniš, kako je bilo, ko...« je najbrž najpogosteje uporabljena fraza, a ob enem tudi dragocen privilegij tistih, ki so skupaj preživeli določeno obdobje svojega življenja. In na deževno sobotno dopoldne, 23. maja, so se na trgu v Žužemberku zbrali tisti, ki si delijo spomine na pred petimi desetletji skupna osnovnošolska leta: mineva namreč jubilejnih petdeset let, odkar so učenci generacije 1965 na vroč junijski dan zadnjič skupaj stopili skozi vrata Osnovne šole Žužemberk in nato odšli vsak na svojo stran, vsak po svoji poti življenja.

Sedaj so se zopet srečali. Prišlo jih je kar dvaindvajset. Srečanje so pričeli s sveto mašo, ki jo je v cerkvi Sv. Mohorja in Fortunata vodil eden izmed sošolcev, župnik Jože Mrvar. Po maši so se odpravili na žužemberški grad, po katerem jih je prav tako vodil eden izmed sošolcev, Ludvik Legan, vodenje pa so zaključili v grajski kleti z zdravico. Srečanje so nato sklenili v gostišču Na Pajčni, kjer so najprej namenili trenutek tišine vsem že preminulim sošolkam in sošolcem, nato pa so ob gledanju v stare šolske zvezke obujali spomine na tiste čudovite, tako brezskrbne osnovnošolske dni,

ko se nikomur še sanjalo ni, po kateri poti jih bo peljalo življenje in kaj vse bodo na tej poti doživeli.

A ne glede na to, kam jih je popeljal življenje, so jih spomini vedno vezali med seboj. Imeti spomine in jih deliti z nekom, je namreč nekaj neprecenljivega. Ti mali drobci so

skriti v koticu naših misli in se utrunejo kot zvezda z neba ter nam na obraz narišejo nasmeh. So kot mozaik; majhni delci, ki sestavljajo celoto. Našo celoto. Naše življenje. So neponovljivi in večni.

Z nasmeškom na ustih in iskreno željo, da se ponovno snidejo, če ne

prej, pa ob šestdeseti obletnici, so se v poznih popoldanskih urah njihove poti spet ločile. Vse do takrat, ko se ponovno sklenejo...

■ Mateja Filipič

FOTO: M. F.

Jubilanti – 80 let

KASTELIC DANICA, Šmihel

Dne 14.4.2015 je svoj visoki življenjski jubilej – 80 let, praznovala naša upokojenka DANICA KASTELIC iz Šmihela pri Žužemberku.

Rojena je bila v Šmihelu v družini z 9 otroki. Mamo je izgubila med vojno ob bombnem napadu. Tako je oče ostal sam z devetimi otroki. Najstarejša hči se je vrnila iz Ljubljane, da je pomagala očetu pri varstvu in vzgoji otrok, saj je bil najmlajši star komaj 14 mesecev. Oče se je drugič poročil in z drugo ženo sta skrbela za otroke.

Po končani vojni so se starejši bratje in sestre odselili od doma in si priskrbeli različna dela. Ona pa je ostala doma. Po končani osnovni šoli je nadaljevala šolanje v Novem mestu in stanovala v internatu. Po vrnitvi v domači kraj in končanem šolanju se je zaposlila v podjetju Remont, pozneje

v Iskri Žužemberk in nazadnje kot trgovka v domači vasi Šmihel, kjer je tudi dočakala upokojitev.

Med tem časom se je spoprijateljila s Kastelic Janezom iz Dešeče vasi in se z njim poročila leta 1959. V zakonu je rodila tri hčere (Ljubico, Natašo in Tadejo). Hčerke so doštudirale, si ustvarile svoje družine, mož Janez je med tem časom umrl. Hčerki Ljubica in Nataša sta se odselili od doma, doma pa je ostala najmlajša hči Tadeja s svojo družino, ki skrbi za mamo. Zelo se veseli obiska svojih treh vnukov, posebno veselje pa ji nudi najmlajša vnukinja Nežica, ki ji z dobro voljo polepša dneve.

Člani DU Žužemberk smo jo ob tem njenem visokem jubileju obiskali, ji iskreno čestitali, zaželeli še obilo zdravja v krogu domačih in jo skromno obdarili.

Jubilanti – 80 let

KRALJ IVANKA, Male Reberce

Na lep, sončen majski dan nas je povabila na obisk ga. Ivanka Kralj iz Malih Reberc, ki je članica našega društva (kljub temu, da ta kraj spada v sosednjo občino), saj je že v mesecu februarju (2.2.) praznovala svoj visoki življenjski jubilej – 90 let. Ker čez leto živi sama v hiši, zimske mesece pa preživlja pri hčerki Martini v okolici Grosuplje, je svoj 90. rojstni dan praznovala malo kasneje.

Rojena je bila v Malih Rebercah v družini s štirimi otroki. Vsakozi je delala na domači kmetiji. Ena od sester je umrla v starosti 10 let, brat je bil ubit med vojno, sestra Pavla se je odselila in zaposlila v Ljubljani, tako je ostala na kmetiji sama in skrbela za starše.

Spoznala je svojega bodočega moža Jožeta iz Strug in se z njim leta 1954 poročila. Mož se je preselil k njej na kmetijo. Rodila je tri otroke (sin Jože, hčerki Martina in Iva).

Sin Jože in hčerka Martina sta se poročila, si ustvarila svojo družino in se odselila. Hčerka Iva je hudo zbolela in nedavno nazaj umrla. Pred leti ji je umrl tudi mož. Tako je večinoma sama skrbela za kmetijo, dokler ji je zdravje še dobro služilo, sedaj pa zimske mesece preživi pri hčerki Martini, spomladi in poleti pa je doma in malo še dela na vrtu.

Moramo pa priznati, da je ga. Ivanka še vedno zelo aktivna pri Društvu upokojencev. Če ji le zdravje dopušča, se udeležuje naših izletov, pa tudi z nami skupaj se odpravi na dopust v naš upokojenski hotel v Izolo.

Zato smo ji ob tem njenem visokem jubileju zaželeli še veliko zdravja, da bi se še vedno z veseljem udeležila kakega našega izleta in tudi dopusta na morju. Poleg želja za dobro zdravje nismo pozabili na skromno darilo.

■ Tajnica DU: Tinca Cajnko

MARIJA ŠKUFCA praznovala

Marija Škufca, po domače Kulovčeva mama iz Srednjega Lipovca, je slavila devetdesetletnico.

27. marca 2015 je Marija Škufca dopolnila 90 let. Ob pogledu nanjo se ne opazi, da jih ima že toliko. Zdravje in um ji še vedno služita.

Delegacija občine Žužemberk na čelu z županom Francem Škufco in delegacija Društva upokojencev Dvor smo jo obiskali 30. marca, nekaj dni za tem, ko je praznovala. Obiska je bila zelo vesela. Ob tej priložnosti smo ji podarili cvetje in skromni darili. Ob kramljanju smo izvedeli marsikaj. Nazdravili smo z domačim vinom in ji zaželeli še naprej zdravja. Obljubili smo ji, da se prihodnje leto, ko bo praznovala 91 let, ponovno srečamo.

■ Dušan Mikec

Pra velikani na Svetem Petru

ba s tem imenom. Naselja in kraji pod njim se pojavijo šele v zapisih iz srednjega veka.

Vendar so poti do njega polne dokazov o obstoju prazgodovinskih velikanov, ki so hodili po teh poteh. V mojih nedeljskih izletih se ves čas oziram po okolici in opazujem lepote ob poti, po kateri hodim. Zadnjič sem blizu desete prehitel polža.

Pra velikani so zagotovo hodili po naši poti, saj so pustili za seboj veliko sledi. V začetku je pot bolj strma in se je tudi takrat bilo potrebno bolj odrivati od tal. Mlado blato se je prijemalo na podplate pra velikanov. Ko so nogo dvignili in jo brcnili naprej, je blato padlo dol, se malo deformiralo, v sušnih dneh posušilo, se v teku stoletij otrdilo in čez tisočletja okamenelo. Zdaj se pojavljajo ostanki teh stopinj kot samostojni kamni ali v sklopu večjih pra kamenin. Le izurjene oči samostojnega arheologa morejo to prazgodovinsko strukturo opaziti na nedeljskih izletih, saj so ti odtisi precej okrnjeni

in odkrušeni. Od dvanajste se svet nekoliko umiri in tam so najlepši odtisi pra stopal. Tam se lepo vidi v pra blatu, ki je okamenelo, nekaj prav lepih primerkov pra stopal. Lepo se vidi tudi odtis pra deklince v pra špičakah, ki je izgubila koničasto peto in je verjetno končala v blatu ob poti. Njen spremljevalec ji je pohitel na pomoč in je pustil v blatu nekaj kamnitih sledi. Otroški odtiski so bolj kratki in debeli, predvsem pa manjši in jih je videti po vsej poti. Vidi se tudi spodnji del sodobnega sprehajalca, ki ga bodo v naslednjem obdobju preučevali znanstveniki kasnejšega obdobja.

Ko to doma doživeto, navdušeno in zagnano pripovedujem, mi pravi gospa žena:

»Moj Miran, ti si pa res en pra šaljivec!«

»Hm!«, si mislim, »Ljudje po svetu se zelo trudijo s podobnimi zgodbami privabiti turiste v svoj kraj, mi pa nič, kar čakamo!«

■ Miran iz Boršta

Ansambel Urok

V Suhi krajini raste nov rod muzikantov in štirje izmed njih so se zbrali v ansamblu Urok. Delujejo od leta 2013, v zadnjem obdobju pa so začeli resneje nastopati in lahko ste jih že videli v naši občini in širše. Ansambel sestavljajo brata Uroš in Matej Struna ter bratranca Rok Muhič in Gašper Slak. Stari so od 18 do 21 let in pridno vadijo ter tudi že ustvarjajo lastne skladbe, ki jih boste kmalu lahko tudi slišali na kakšni izmed radijskih postaj, na kakšnem koncertu ali pa na veselici. Če si želite, vam bodo popestrili tudi obletnico, rojstni dan ali drugo zabavo, saj radi izvajajo zabavno in narodno-zabavno glasbo, poskrbijo pa tudi, da na njihovih igranjih nikoli ni dolgčas. Fantje se zavedajo, da vaja dela mojstra in če bodo nadaljevali v zastavljenem tempu, bomo zanje gotovo še slišali.

■ Matej Kocjančič

Nov uspeh Suhokranjca Mateja Kocjančiča

V Podčetrtku je potekal 20. festival Slovenska polka in valček, na katerem so poslušalci in gledalci premierno slišali šest novih polk in šest novih valčkov. Slovenska polka in valček slovita kot eden najeminentnejših in tudi med glasbeniki zelo priljubljenih festivalov narodno-zabavne glasbe. Kar dve nagradi je prejela v izvedbi ansambla Vikend, in sicer nagrado za najboljši valček leta 2015 in nagrado strokovne žirije za najboljšo skladbo festivala v celoti. Ansambel Vikend je za vižo Sin prejel dve nagradi - glavno nagrado strokovne žirije, ki so jo sestavljali Smiljan Greif, Irena Vrčkovnik in Nuša Derenda, za najboljšo skladbo festivala v celoti, gledalci pa so njihov valček »SIN«, s kar 5109 glasovi izbrali za najboljši valček festivala. Skladbo sta ustvarila Miha Lesjak (melodija, aranžma) in Matej Kocjančič (besedilo). »Izjemno ponosen sem na to besedilo, ki je čakalo na svojo priložnost kar nekaj časa. Vedel sem, da nosi sebi nekaj posebnega in da mora najti pravega izvajalca. Ko sem pred časom izvedel, da je moj glasbeni prijatelj Miha Lesjak, ki ga visoko cenim kot človeka in kot glasbenika, dobil sina, sem vedel, da je prišel čas in podaril sem mu besedilo. Nastala je skladba, ki melodično in tekstovno ne sledi trenutnim trendom, je pa iskrena in govori svojo zgodbo, v kateri se je našlo veliko ljudi. Odmevnost dogodka je bila izjemna. Vesel sem, da sem lahko toliko ljudem pričaral lepe občutke. Hvala vsem Suhokranjcem, ki spremljajo moje av-

Ansambel Vikend z avtorjem besedila Matejem Kocjančičem. Foto: Žiga Culiberg (vir: www.rtvsl.si)

torsko ustvarjanje in me podpirajo na moji poti,«je povedal avtor zmagovalne pesni Matej Kocjančič.

■ Urednik

Laščani tradicionalno s prvomajskim mlajem

Postavljanje mlaja, ob prvem maju - prazniku dela, je bil nekdaj in je tudi dandanes pravi družabni dogodek. V preteklosti so jih postavljali v vsaki malo večji vasi. Vaščani Lašč ter dveh zaselkov Klopce in Žvinglovc pri Dvoru, ki tradicijo ohranjajo že od nekdaj, so za tovrstni običaj res dobro izurjeni. Vrsto let so mlaj postavljali na roke, z leseni drogovi, verigami in močnimi rokami. Zadnja leta pa jim pri tem zahtevnem delu pomaga mehanizacija. Po uspešno opravljenem delu, ko je mlaj varno v že prej zabe-

tonirani odprtini, ga zagozdijo z močnejšimi lesenimi zagozdami. Vaščani so za to priložnost pripeljali iz bližnjega gozda kar 30 m visoko in lepo smreko. Dogodek je na sredo vasi, nad znano gostilno Rojc, privabil celo vas. Vaščani so se ob tem sproščeno pogovarjali, zvečer pa so pripravili še kresovanje, ki je bilo v vinski gorici Stara gora nad Laščami in na posestvu pri Rojčevih.

■ S. Mirtič

Postavitev so spremljali stari in mladi

51-letnica OŠ Žužemberk

V soboto, 13. 6. 2015, se nas je na Dvoru zbralo 20 nekdanjih sošolcev, ki smo v šol. l. 1963/64 zaključili 8. r OŠ Žužemberk. Najprej smo si ob razlagi g. Ludvika Legana, člana TD Suha krajina, ogledali plavž in razstavo pri Lončarji.

Nato smo v galeriji železo-livarskega muzeja prisluhnili g. S. Novincu, ki je ob številnih, občudovanja vrednih železolivarskih izdelkih in dveh kratkih filmih prikazal bogato zgodovino Auerspergove železolarne na Dvoru.

Videli smo delavnico s pečo za taljenje rude in njihove prve ulite spominske izdelke: slovenski grb, stenski okras in rogača, ki so naprodaj.

Nekateri so kupili zgodovinski roman Grenki kruh, suhokranjske pisateljice Ivanke Mestnik, ki pripoveduje o časih dvorske železolarne ter o življenju v Suhi krajini. Vzorno urejen kulturni spomenik s pravo livarsko učilnico pa je žal premalo obiskan. Želeli bi si, da bi se z domačo zgodovino seznanili vsi suhokranjski šolarji iz domače in iz sosednjih občin, dijaki srednjih šol in krajani, študentje tehničnih smeri in turisti. Ugotavljajo namreč, da za Železolivarski muzej na Dvoru bolj vedo izven naših meja.

Po lepi uri žive zgodovine smo se odpravili v Gostišče Na Pajčni, spota pa na žužemberškem pokopališču prižgali svečo za pokojne učitelje in sošolce.

Na Pajčni smo bili simbolično obdarjeni, dobro postreženi in veliko smo si imeli povedati. Razšli smo se z dogovorom, da se 11.6.2016 srečamo v Dolenjskih Toplicah.

Hvala vsem, ki so obogatili naš dan, najbolj seveda sošolkam Zvonki Brađač, Jožici Štor in Anici Mohorčič za sodelovanje pri organizaciji.

■ mag. Jelka Mrvar

Foto: S. Mirtič

SUHOKRANJSKE
Poti

CENIK OGLAŠEVANJA V SUHOKRANSKIH POTEH

V Suhokranjskih poteh lahko oglašujejo posamezniki, ustanove in podjetja razna reklamna sporočila, zahvale in druge informacije. Oglaševanje je možno le na notranjih straneh v črno-beli tehniki.

Cene oglaševanja:

NA DRUGI ALI PREDZADNJI STRANI			
1/1	okvirna mera (19 x 25) cm	360,00 EUR	
1/2	(19 x 12,5) cm	180,00 EUR	
1/4	(9,2 x 12,5) cm	90,00 EUR	
1/8	(4,5 x 6) cm	45,00 EUR	

NA NOTRANJIH STRANEH			
1/1	(19 x 25) cm	240,00 EUR	
1/2	(19 x 12,5) cm	120,00 EUR	
1/4	(9,2 x 12,5) cm	60,00 EUR	
1/6	(6 x 8,5) cm	40,00 EUR	
1/8	(4,5 x 6) cm	30,00 EUR	
1/9	(4,5 x 5) cm	26,70 EUR	

Društvom, klubom in zvezam s sedežem v Občini Žužemberk je omogočeno brezplačno oglaševanje do 1/8 strani!

■ Uredništvo

Spomini na dvorsko žago še žive

Reka Krka je številnim rodovom dajala kruh, gospodarske krize, ki so jih doživljali mlini in žage ob tej reki, pa so močno vplivale na njihovo delo. Poleg fužinarstva in železarstva so bile dobro razvite panoge, kot so žagarstvo, oglarstvo, strojarstvo in usnjarstvo. Po ljudskem štetju leta 1890 je bilo v občini 1600 prebivalcev, ob štetju januarja 1901 pa le še 1300. Po propadu železarne na Dvoru se je v letih od 1890 do 1900 prebivalstvo zmanjšalo kar za 68 odstotkov. Zgodovina enega tedanjih največjih industrijskih obratov v Sloveniji se je končala 1. oktobra 1891, njegova ukinitelj pa je bila za Dvor in okolico velik gospodarski udarec. 3. julija 1901 je tedanji župan Občine Dvor Miha Mirtič poslal kranjskemu deželnemu zboru v Ljubljani prošnjo, »da bi visoki deželni zbor pomagal oživeti na Dvoru kako tovarno za izdelovanje česar že koli...«, a žal županova prošnja ni obrodila sadov. Močan pečat razvoju doline zgornje reke Krke je v tistem času dajala tudi žagarska in mlinarska dejavnost.

V šeststoletnem razvoju so vodne žage doživljale vrsto tehničnih sprememb, tako v pogonu, kot tudi načinu dela. Pred vojno je bilo zelo znano veliko žagarsko in eksportno podjetje Javornik na Jami pri Dvoru, ki je imelo v najemu tudi Auerspergovo žago v Soteski. Na žagi v vasi Jama je delalo v treh izmenah, zlasti še po veliki lesni krizi leta 1932, preko 40 delavcev. Josip in Stanko Javornik, lastnika žage, posestnika in trgovca iz Žalne (Litija), sta dobro skrbela za razvoj podjetja, modernizacijo žagarskih naprav in za zaposlene. Že leta 1926 sta preuredila del naprav žage in zaprosila sresko (okrajno) načelstvo za uporabno dovoljenje uporabe vodne sile, kar sta 14. avgusta 1926, ob ogledu strokovne komisije, tudi pridobila. Seveda z manjšim zadržkom, kajti sreski poglavar v Novem mestu je v času med tri-

Anica Mrvar

Družina Jožeta Judniča (arhiv družine Mrvar)

desetletno uporabo vodne sile (današnja koncesija) dopustil možnost eventuelne elektrifikacije celega novomeškega okrožja.

Ob izdaji te odločbe je moral lastnik žage temeljito preurediti betonska tla v stranišču, zamenjati lesene cevi »iz kamnine«, oddelek pri krožnih žagah opremiti s šipami in izrabljena tla popraviti, prav tako pa je moral v smislu »predpisov o higienskem in varnostnih tehničnih odredbah« vse stroje, motorje, električne naprave in prenose ustrezno zavarovati. Javornik je imel na žagi zaposlenih tudi 10 »gateristov«, več cirkularistov, delavcev na skobeljnih strojih, nakladalcev lesa in delavcev na skladišču, ki so les sortirali in ga zlagali za transport.

»Leta 1922 je na žago na Jamo kot obratovodja prišel tudi moj oče Jože, ki je bil že leta 1912 v službi v Straži pri Javorniku«, je povedala Anica Mrvar, roj. Judnič, potomka obratovodje in rojena prav v stavbi velike žage ob reki Krki in dodala, da so spomini na zgodnje otroštvo, otroški vrišč, preživet ob žagi in velikih sobanah nad njo, ob šumenju slapov reke Krke, prelepi. Judničevi so stanovali v hiši poleg žage (nekdanji Janezovi), v stanovanjih nad žago so stanovali tudi Anton Novak in Anton Repar z družinama, Ignac Novak pa je stanoval v manjši hišici poleg žage. Stanovalci so imeli poleg stavbe tudi svoje svinjake in kurnice za perjad. »Vseskozi so imeli tudi svojo elektriko, petrolejke pa nismo poznali«, se spominja otroških dni Anica in dodala, da je bila »zlasti zanimiva peka kruha, ki so ga gospodinje enkrat tedensko, izmenjaje, pekle v krušni peči Marije Novak. Hlebce so zamesile same, za ogenj, drva in

ostalo pa so skrbele gospodinje po vrstnem redu: teta Menta, moja mama, Jurjeva Micka in Marija Novak«. Judničevi so stanovali na žagi vse do 13. julija 1945, potem pa so se preselili v najstarejšo in slamo krito hišo na sredi vasi.

Žagarji France in Stane Glavan, Ivan Božič, France Bukovec, cirkularist Jernej Kužnik, Plutov stric, delavca na skladišču Jože Boben in Alojz Kocjančič, žagovodja Tonček Repar, pa tudi delavke na skladišču Lovrenčeva Slava, Dolenčeva Jožefa, Potočarjeva Neža so osebe, ki so zaznamovale spomin na delavce nekdanjega Javornikove žage. Delavce je Javornik vedno dobro plačeval. Plačilo ni bilo veliko, je bilo pa sigurno. Žagarsko in eksportno podjetje na Jami pri Dvoru je izdelovalo ladijski pod, parket in rezan les tudi za izvoz. Po ukinitvi železolivarne na Dvoru pa vse do konca druge svetovne vojne je podjetje predstavljalo obrtno-industrijski obrat, ki je v tem času zaposloval največ prebivalstva v zgornji dolini reke Krke. Leta 1945 so žago poddržavili, do tedaj največja in najmodernejša opremljena žaga je počasi hiral, dokler je ni zob socializma v začetku šestdesetih letih počasi zaprl. Svoj konec pa je v avgustu leta 2003 neslavno doživela ob požigu, ki še do danes ni razjasnjen.

»To je bil moj najtežji trenutek, ko je pred mojim očeta, številnih žagarjev in sva s solzami na licih skupaj z Božo Obšetar v srcih obujali spomine na mladostne dni, preživete ob šumenju Krke,« se spominja Anica vroče avgustovske noči, ki je ne more pozabiti.

■ Urednik

FS

AVTOPRALNICA

Žužemberk

Telefon: (07) 38 85 500
(07) 38 85 505

www.fs-prevozi.si

OSNOVNO PRANJE,
VOSKANJE,
PRANJE PODVOZJAPRANJE OSEBNIH
AVTOMOBILOV,
TOVORNIH VOZIL
IN AVTOBUSOV

ZAHVALA

ob slovesu

MARIJE MIRTIC

Si kot sonce življenja sijala,
za vse svoje ljubezen razdala,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.

V nedeljo, 7. junija 2015, smo se na pokopališču Dvor pri Žužemberku za vedno poslovili od naše drage mame, stare mame, prababice in tašče MARIJE MIRTIC, rojene Mohorčič, po domače Jakopove Mimi iz Trebče vasi 1.

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše, vsem, ki ste se ji poslednjič poklonili in jo pospremili na njeni zadnji poti, ko nas je zapustila v 83. letu starosti.

Posebna zahvala osebju Zdravstvenega doma Žužemberk, zdravstvenemu osebju v Splošni bolnišnici Novo mesto na urološkem in internem oddelku, gospodu župniku Francu Vidmarju in patru Marku za lepo opravljena obreda, govornici Danici Brađač in Pogrebni službi Marije Novak iz Žužemberka.

Zahvala tudi vsem, ki vas nismo posebej omenili in ste nam stali ob strani v težkih trenutkih. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njeni.

FOTO
MAVERDejan Maver s. p.
Dvor 12 b,
8361 DVORFOTO
&
VIDEO STORITVE

PRODAJA:

- fotoalbumi
- okvirji
- baterije ...

IZDELAVA:

- plakati
- vizitke
- vabila ...

FOTOKOPIRANJE UOKVIRJANJE SLIK, GUBELINOV

www.fotomaver.si
info@fotomaver.si
facebook/fotomaver.si051/233-669
07/30-88-322POGREBNE STORITVE
NOVAK

Marija Novak s.p.

Reber 2a

8360 Žužemberk

Tel: 07/ 38 88 100

GSM: 031/ 876 276

Nudimo Vam kompletne storitve na enem mestu in smo Vam na voljo 24 ur na dan. Naš namen je prevzeti vso skrb in odgovornost v najtežjih trenutkih, ob izgubi vaših najdražjih.

KONCESIONAR
V OBČINI ŽUŽEMBERK

Odkrivamo stare fotografije

Zanimivo fotografijo vaščanov iz Dolnjega Kota, ki smo jo objavili v prejšnji številki, hrani suhokranjski rojak Jože Drenšek iz Toronta. Prejeli smo kar nekaj odgovorov in podatkov o osebah na fotografiji. Obširnejši opis in seznam oseb pa sta poslali Irena Gliha iz Dolnjega Kota 6 in Amalija Glavič z Jame 14, obe pošta Dvor in prejmeta nagrado našega sponzorja.

Na fotografiji, ki je bila posneta na domačiji Drenškovih v Dolnjem Kotu, so Slavko Pucelj, Franc Pucelj, Izidor Drenšek st., Marija Pucelj, Francka in Jože Drenšek, Anica Jaklič, Viktor Koncilija (Mavsar), Albin Kumelj, Slavko Legan, Franc Pucelj st., Franc Drenšek (Zajčev), Drenšek Don, Franc Kumelj, Janez Drenšek st., Jožefa Drenšek, Izidor Drenšek. Tokrat objavljamo fotografijo pevskega zbora. Če pevce in pevke prepoznate nam podatke pošljite do 5. septembra 2015 na naslov: **Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk** s pripisom »Odkrivamo stare fotografije«.

■ Uredništvo

Ste bili tudi vi na dogodku?

V prejšnji številki smo objavili starejšo fotografijo glasbenikov in spraševali po osebah na njih. Na fotografiji iz leta 1954 ali 1955 je ansambel na vrtni veselici na župnijskem vrtu v Hinjah. Na fotografiji so Mirtič Franc (bobni) pismošojša z Dvora, Stane Kocjančič – Kravcarjev Stane (saksafon) z Dvora in Ivan Grm (harmonika) s Pleša, sedaj stanujoč v Ljubljani, ki je tudi posredoval podatke Leidi Fifolt iz Velikega Lipja 19, pošta Žužemberk. Na fotografiji je tudi plesni par Franc Fabjan in Lenčka Oberstar. Leidi Fifolt prejme nagrado našega sponzorja. Na tokratni fotografiji objavljamo fotografijo z novejšega dogodka. Če se prepoznate in če prepoznate osebe na njej, jih pogumno napišite in odgovor pošljite na naš naslov Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk **do 5. septembra 2015** s pripisom »Ste bili tudi vi na dogodku?« Nagrade vas čakajo.

■ Uredništvo

Poznate vaš kraj?

V prejšnji številki smo vas spraševali po objektu na starejši fotografiji. Bralci ste prepoznali dvorsko trgovino nekdanje Kmetijske zadruge Žužemberk. Prejeli smo sedem odgovorov, med katerimi smo izžrebali tri nagrajence. Nagrado našega sponzorja prejmejo: Antonija Longar, Stranska vas 76, 8360 Žužemberk; Mira Bonifer, Dolnji Križ 7, 8360 Žužemberk in Irena Gliha, Dolnji Kot 6, 8361 Dvor. Tudi tokrat objavljamo fotografijo starejšega objekta. Če ga prepoznate, nam odgovor pošljite najkasneje do 5. 9. 2015, na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, s pripisom »Poznate vaš kraj?«. Z malo sreče boste za pravilen odgovor tudi nagajeni.

■ Uredništvo

Nagradna križanka

Za križanko iz 57. številke Suhokranjskih poti smo dobili 23 rešitev.

Tokrat so bili izžrebani naslednji reševalci: **Eva Štravs**, Srednji Lipovec 21a, 8361 Dvor; **Majda Murn**, Korita 2, 8211 Dobrnič; **Darja Germ**, Breg 6, 1303 Zagradec; **Jožica Pečjak**, Breg 2, 8360 Žužemberk in **Tilka Primc**, Sadinja vas 12, 8361 Dvor.

Čestitamo nagrajencem, nagrade dobite po pošti.

Rešitve križanke iz 58. številke pošljite na naslov Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk **do 5. septembra 2015** s pripisom: križanka.

				POŠTNI PREDAL	DESKA S KOLEŠČKI	HRVAŠKI NOGOMETAS HALILOVIČ	UGOVOR PROTI SKLEPU	MANJ POGOSTO ŽENSKO IME		SESTAVILA PETRA KASTELIC
									JENNIFER LOPEZ	EUGENE ORMANDY
				ZRAČNO PLOVILO						
				OTOKAR KERŠOVANI						
VLADO KRESLIN			DEL HIŠE					SOLMIZACIJSKI ZLOG	GIBANJE VOZIL	
			PAPIGA							
VRSTA PTICE							SAMOST. PODJETNIK			HJALMAR JE ISLANDSKA SKUPINA
							MESTO V KALIFORNIJI			
ZDRUŽENA ARABSKA REPUBLIKA (ANGL.)				LABORATORIJ ZA PROIZVOD. SISTEME	SKUPŠČINA	PREHOD DNEVA V NOČ				NASPROTJE STAREGA
REGGAE SKUPINA IZ ISLANDIJE								OSEBNI ZAMEK		
ENAKA SAMOGLASNIKA			FOTOGRAF HODALIČ					MILOŠ OBILIČ		
			ANA ROJE							
	ZMOTA							6. IN 23. ČRKA		
LAPS JE VRSTA LABORATORIJA	EVROPSKA DRŽAVA							TURGUT OZAL		

07/ 30 87 290

GOSTILNAZUPANČIČ, Gostgrad d.o.o.

Grajski trg 4, Žužemberk, e-mail: gostgrad@volja.net

Suhokranjske poti, javno glasilo izdaja Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, e-mail: suhokranjske.poti@zuzemberk.si. TRR: 01393-0100015568. Medij Suhokranjske poti vpisan v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod številko 14 (odločba 006-120/01). Odgovorni urednik: Slavko Mirtič. Uredniški odbor: Vlado Kostevc, Tinka Fric Kočjaž, Mateja Filipič in Mojca Obrstar. Zunanji sodelavci: Irena Blatnik, Damjan Novak, Petra Kastelic, Tomaž Špelko, Tjaša Primc in Nika Vidic. Lektorica: mag. Jelka Mrvar. Oblikovanje, grafična priprava, filmi in tisk: Grafika Pavlič Jože, s. p. Naklada: 1800 izvodov. Uredništvo Suhokranjskih poti si v skladu z uredniško politiko, zasnovno časopisa in prostorskimi možnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov.

